

Handboek crisisteam CDHO

Dierenhulp bij rampen en crises

Stichting Dieren in Rampen
Operetteweg 1B
1323 VJ Almere
www.diereninrampen.nl

Colofon

© Stichting Dieren in Rampen, 2025

Versie	November 2025
Contactpersoon	Sabine Zwiers, sabine.zwiers@diereninrampen.nl
Opdrachtgever	Vakraad Risico- en Crisisbeheersing

Inhoud

1	Inleiding.....	5
2	Coördinerende dierenhulporganisatie (CDHO)	6
2.1	Inleiding.....	6
2.1.1	Crisisteam dierenhulp	6
2.1.2	Samenwerking met andere dierenhulpverleners.....	6
2.1.3	Opschaling dierenhulp.....	7
2.2	Algemene eisen.....	8
2.3	Werkprocessen.....	8
2.3.1	Werkproces 1: Leiding & coördinatie	8
2.3.2	Werkproces 2: Melding & alarmering	8
2.3.3	Werkproces 3: Op- en afschaling	9
2.3.4	Werkproces 4: Informatiemanagement.....	9
2.3.5	Werkproces 5: Risico- en crisiscommunicatie	9
2.3.6	Overzicht werkprocessen in een CDHO.....	10
2.4	Basiscapaciteiten van een crisisorganisatie	11
2.4.1	Overzicht basiscapaciteiten crisisorganisatie CDHO.....	13
3	Opzetten van een crisisteam	14
3.1	Twee coördinerende functies: CriCo-DA en CODA	15
3.2	Inzet van taakverantwoordelijken (TV).....	15
3.3	Flexibiliteit en elkaar steunen.....	15
3.4	Crisisteamleden op kantoor.....	16
3.4.1	Hoofdtaken en basisteam taakverantwoordelijken op kantoor	16
3.4.2	Aanvullende ondersteuning op kantoor	18
3.5	Crisisteamleden in het veld	19
3.5.1	Hoofdtaken en basisteam taakverantwoordelijken in het veld.....	19
3.5.2	Aanvullende ondersteuning in het veld.....	21
3.6	Externe adviseur (soorten).....	21
3.7	Strategisch Crisismanagement en Crisismanagementteam (CMT)	22
3.7.1	Wat is strategisch crisismanagement?.....	22
3.7.2	Wanneer wordt het crisismanagementteam ingezet?	22
3.7.3	Waarover neemt het crisismanagementteam besluiten?.....	22
3.8	Basiseisen crisisteam.....	23
3.9	Schema basiseisen crisisteamleden	24

3.10	Schema inzet CODA en CriCo.....	25
4	Zorgen voor een goed team.....	26
4.1	Selecteren van de juiste mensen	26
4.2	Duidelijke taken en rollen.....	27
4.3	Veiligheid komt eerst.....	27
4.3.1	Buddysysteem	27
4.4	Belang van opleiden, trainen en oefenen (OTO).....	28
4.5	Leren als team	28
4.6	Ondersteuning van het team	28
4.6.1	Nazorg	28
5	Welke dierenhulp bieden crisisteam?.....	29
5.1	Bij de plaats van het incident.....	29
5.2	Bij een tijdelijke opvang voor mensen en huisdieren	30
5.3	Bij de dierenambulance zelf	30
5.4	Bij een dierenopvang	31
5.5	Schema dierenhulp op verschillende locaties	32
6	Opschaling van dierenhulp	33
6.1	Waarom opschalen?	33
6.2	Uitleg niveaus opschaling DHO's.....	33
6.3	Niveau 0: Dagelijkse praktijk.....	33
6.4	Niveau 1: CODA	34
6.5	Niveau 2: Crisisteam	34
6.5.1	CDHO zelf getroffen.....	34
6.6	Niveau 3 - Bovenregionaal	35
6.6.1	Rol SDIR bij bovenregionaal	35
6.7	Niveau 4 – Landelijk.....	35
6.8	Schema Opschaling DHO's	37
6.9	Overzicht crisisprocessen bij opschaling bovenregionaal en landelijk.....	38
7	Mobilisatie van het crisisteam.....	40
7.1	Melding & alarmering.....	40
7.2	Wie kan alarmeren?	41
7.3	Verschil met dagelijkse praktijk.....	42
7.4	Bereikbaarheid CDHO.....	42
7.5	Uitvraag meldingen.....	43

7.6	Alarmeren crisisteamleden.....	43
7.7	Bereikbaarheid crisisteam.....	44
7.7.1	Piketdiensten.....	44
7.7.2	Opkomsttijd	44
8	Samenwerken met de crisisbeheersing	45
8.1	Ondersteuning hulpdiensten	45
8.2	Werken met de Officier van Dienst in het veld	45
9	OTO (opleiden, trainen, oefenen)	47
9.1	E-learning modules.....	47
9.2	Simulatietraining.....	48
9.3	Verdiepingstraining: veilig werken bij brand.....	48
9.4	OTO overzicht crisisteamleden.....	49
10	Bijlagen.....	50
10.1	Voorbeeld uitvraagprotocollen.....	50
10.1.1	METHANE.....	50
10.1.2	SDIR-uitvraagprotocol.....	50
10.2	Taakkaarten	52
10.2.1	Taakkaart Coördinator veldteam Dierenambulance (CODA).....	52
10.2.2	Checklist taken CODA.....	53
10.2.3	Taakkaart Crisiscoördinator Dierenambulance (CriCo-DA).....	55
10.2.4	Checklists werkzaamheden CriCo-DA	57
10.3	Taakkaart Taakverantwoordelijke Informatie.....	59
10.3.1	Checklists werkzaamheden TV Informatie	60
10.3.2	Taakkaart Dierenhulpverlener-Crisis (DHVers-C)	62
10.3.3	Checklists werkzaamheden DHVers-C	63
10.3.4	Taakkaart Taakverantwoordelijke Transport.....	65
10.3.5	Checklists werkzaamheden TV Transport	66
10.3.6	Taakkaart Taakverantwoordelijke Registratie	67
10.3.7	Checklists werkzaamheden TV Registratie	68
10.3.8	Taakkaart Taakverantwoordelijke Opvang.....	69
10.3.9	Checklists werkzaamheden TV Opvang.....	70
10.4	Wat doet stress met je communicatie?.....	72
10.5	Uitleg gebruikte termen uit de crisisbeheersing	73
10.6	Afkorting dierenhulp.....	76

1 Inleiding

Stichting Dieren in Rampen (SDIR) is een samenwerking tussen vier landelijke dierenhulporganisaties: de Dierenbescherming, DierenLot, de Federatie Dierenambulances Nederland (FDN) en de Nederlandse Federatie van Dierenhulp Organisaties (NFDO). SDIR is in 2024 opgericht met als doel om dierenhulp bij rampen en crisissituaties in Nederland samen met de overheid professioneel te regelen.

SDIR voert een programma uit dat invulling geeft aan de wensen van de Tweede Kamer. Die vroeg in 2022 en 2023 om:

- Dieren op te nemen in plannen voor rampen
- Professionele dierenhulpverleners te betrekken bij rampenbestrijding
- Landelijke richtlijnen voor dierenhulp bij rampen
- Duidelijke afspraken over inzet en training van dierenhulpverleners

In 2024 is gestart met het uitwerken van een landelijke structuur voor dierenhulp bij rampen. Deze wordt de komende jaren ingevoerd. Er komen regionale coördinatiepunten en crisisteams voor dierenhulp. SDIR zorgt voor landelijke afstemming en ondersteuning.

Om alles goed te regelen zijn drie stappen nodig:

1. Samenwerking tussen dierenhulporganisaties en crisisdiensten
2. Dierenhulp opnemen in rampenplannen, protocollen en werkinstructies van de overheid
3. Professionele dierenhulp via coördinerende dierenhulporganisaties (CDHO's)

Dit handboek gaat over stap 3: professionele dierenhulp via CDHO's. Het handboek wordt regelmatig aangepast met ervaringen uit de praktijk, oefeningen en trainingen. De nieuwste versie van het document is te vinden op de website van Stichting Dieren in Rampen:

<https://www.diereninrampen.nl/voor-dierenhulporganisaties/>.

2 Coördinerende dierenhulporganisatie (CDHO)

2.1 Inleiding

Voor een grote ramp, crisis, of grootschalig incident krijgt elke veiligheidsregio in Nederland één aanspreekpunt voor dierenhulp: de CDHO.

In dit document worden de termen ramp, crisis en grootschalig incident door elkaar gebruikt. De termen worden uitgelegd in begrippenlijst in bijlage 10.5.

De CDHO is een dierenambulance of een groep dierenambulances die al actief is in de regio. Bij een grootschalig incident wordt de CDHO opgeroepen door de veiligheidsregio. Vanaf dat moment coördineert de organisatie alle dierenhulp in het gebied. De CDHO mag dan ook rijden in gemeenten waar ze normaal geen contract mee heeft afgesloten voor dagelijks werk.

Alle CDHO's moeten aan dezelfde basiseisen voldoen. Wanneer dierenhulporganisaties uit verschillende veiligheidsregio's op dezelfde manier werken, kunnen ze elkaar gemakkelijk helpen. Het maakt dan niet uit waar de ramp of crisis plaatsvindt.

In dit hoofdstuk leggen we uit aan welke algemene eisen een CDHO moet voldoen.

2.1.1 Crisisteam dierenhulp

Elke CDHO stelt een crisisteam samen voor dierenhulp binnen de eigen veiligheidsregio. Dit team bestaat uit betaalde én vrijwillige medewerkers. De eisen voor teamleden staan in paragraaf 3.9.

In hoofdstuk 3 lees je hoe een crisisteam is opgebouwd en welke taken erbij horen. Hoofdstuk 4 gaat verder in op wat er nodig is voor een goed werkend team.

Welke hulp een crisisteam kan bieden en hoe wordt opgeschaald wordt uitgelegd in hoofdstukken 5 en 6.

Crisisteams worden pas ingezet na een oproep door de veiligheidsregio. Hoe dat in zijn werk gaat staat in hoofdstuk 7. Dierenhulpverleners werken altijd samen met medewerkers van de crisisbeheersing. Hier wordt op ingegaan in hoofdstuk 8.

Alle leden van een crisisteam krijgen training over crisisbeheersing in Nederland en leren hoe ze moeten handelen bij grootschalige incidenten. Meer over deze trainingen lees je in hoofdstuk 9.

2.1.2 Samenwerking met andere dierenhulpverleners

In een veiligheidsregio rijden vaak meerdere dierenambulances. Zij werken op basis van contracten met gemeenten en voeren taken uit die vallen onder de wettelijke plichten van

gemeenten voor dierenwelzijn. Hulp bij rampen en crises hoort daar niet bij. Denk bijvoorbeeld aan vervoer en opvang van dieren met een duidelijke eigenaar of ondersteuning bij een noodopvang. Dit valt niet onder de dagelijkse taken van een dierenambulance. Voor zulke situaties moeten aparte afspraken worden gemaakt met de veiligheidsregio. Deze is immers verantwoordelijk voor het organiseren van rampenbestrijding en crisisbeheersing in de regio. Het opzetten van samenwerking met crisispartners valt daaronder.

Andere dierenambulances in de regio kunnen de CDHO ondersteunen bij een ramp, maar daarvoor zijn aparte afspraken nodig tussen de CDHO en de betreffende dierenambulance. Ook met dierenopvangen worden afspraken gemaakt, bijvoorbeeld over het registreren van kosten voor de opvang van dieren tijdens een crisis. Deze afspraken worden opgenomen in het contract dat de CDHO sluit met de veiligheidsregio.

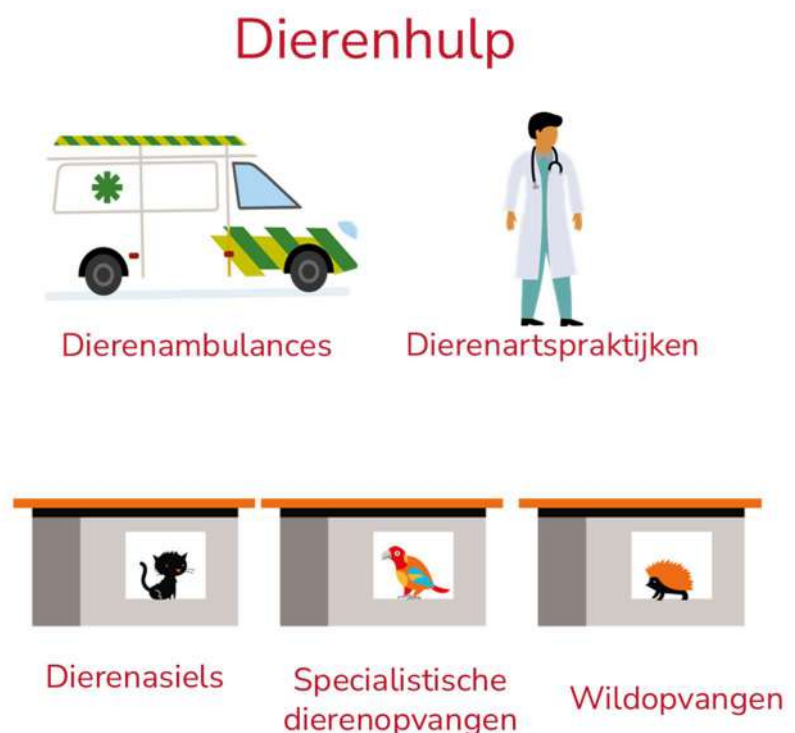
Dierenartsen horen ook bij de dierenhulpketen. Dierenambulances en dierenopvangen hebben vaak al afspraken met dierenartspraktijken. De CDHO kan extra afspraken maken voor ondersteuning bij rampen en crises.

Het maken van afspraken met andere dierenhulpverleners om te zorgen voor alle benodigde dierenhulp is een belangrijke taak van een CDHO.

2.1.3 Opschaling dierenhulp

Als er extra hulp nodig is bij een ramp of crisis, wordt de dierenhulp opgeschaald. Dit betekent dat er meer mensen of materialen worden ingezet. Er kan ook meer ondersteuning bij de coördinatie komen. De CDHO kan zelf extra mensen oproepen of andere dierenhulporganisaties (DHO's) uit de regio inschakelen. Bij grote incidenten kunnen ook dierenambulances uit andere veiligheidsregio's komen helpen. Stichting Dieren in Rampen ondersteunt de coördinatie bij grotere rampen en crises.

De dierenhulpverlening werkt met een eigen systeem voor opschaling. Hoe dat precies werkt, lees je in hoofdstuk 6.

2.2 Algemene eisen

Een CDHO moet aan een aantal eisen voldoen die aansluiten bij de organisatie van de crisisbeheersing. Hoe de CDHO dit uitwerkt wordt vastgelegd in een crisisplan. Hiervoor is een model [crisisplan](#) beschikbaar op de website van Stichting Dieren in Rampen.

Er zijn zes algemene eisen:

1. 24/7 bereikbaar zijn en snel medewerkers kunnen oproepen om te kunnen starten met hulp
2. Snel operationeel zijn bij de plaats van het incident zijn (meestal binnen een uur, maar dit kan per regio verschillen)
3. Werken volgens een duidelijk plan en vaste afspraken, vastgelegd in een crisisplan en overeenkomsten
4. Werken aan kwaliteit: inzet registreren en leren van ervaringen en steeds verbeteren
5. Een crisisorganisatie opzetten waarin vijf werkprocessen worden georganiseerd (uitgewerkt in paragraaf 2.3)
6. Beschikken over zes basiscapaciteiten (uitgewerkt in 2.4)

2.3 Werkprocessen

Voor het opzetten van een crisisorganisatie zijn er vijf belangrijke werkprocessen (sturende crisisprocessen) uit de crisisbeheersing die elke organisatie moet regelen. Alle algemene hulpdiensten hebben dit voor hun organisatie ingevuld. Door het organiseren van dezelfde processen kan een CDHO gemakkelijk aansluiten bij de andere hulpdiensten en wordt kwaliteit gewaarborgd.

We leggen kort uit wat de verschillende processen inhouden. In de tabel in paragraaf 2.3.6. staat wat er onder de processen moet worden georganiseerd.

2.3.1 Werkproces 1: Leiding & coördinatie

De organisatie moet beschikken over een crisisstructuur met crisisteamleden die de inzet tijdens rampen en crises organiseren en uitvoeren.

Er moet duidelijk zijn:

- Welke rollen en taken er zijn
- Hoe deze rollen zich tot elkaar verhouden
- Hoe de samenwerking verloopt binnen de organisatie én met andere hulporganisaties
- Wie waarvoor verantwoordelijk is

2.3.2 Werkproces 2: Melding & alarmering

Er moet een proces zijn om meldingen te ontvangen en om eigen crisisteamleden en andere dierenhulporganisaties te activeren bij een officiële oproep vanuit de veiligheidsregio.

Denk hierbij aan:

- Wat gebeurt er als de veiligheidsregio belt vanwege een grote brand?
- Hoe verwerkt de meldkamer dit en hoe wordt het crisisteam opgeroepen?
- Hoe is duidelijk dat het gaat om een inzet onder de overeenkomst voor rampen en crises?
- Welke dierenartsen en dierenopvangen moeten worden gewaarschuwd?

2.3.3 Werkproces 3: Op- en afschaling

Er moet een besluitvormingsproces zijn om de crisisorganisatie op te schalen (meer inzet) of af te schalen (minder inzet).

Vragen hierbij zijn bijvoorbeeld:

- Wie beslist binnen de organisatie dat het crisisteam paraat moet staan?
- Wie bepaalt wat er nodig is aan mensen en middelen?
- Wat zijn criteria om op- of af te schalen?

2.3.4 Werkproces 4: Informatiemanagement

De organisatie moet informatie over de crisis kunnen verzamelen, analyseren, verwerken en delen, zowel intern als met andere betrokken (dieren)hulporganisaties.

Belangrijke vragen hierbij zijn:

- Hoe krijgt het crisisteam de juiste informatie?
- Wie coördineert dit proces?
- Hoe wordt informatie uitgewisseld met andere hulpdiensten?
- Wat wordt gedeeld met de crisisbeheersing voor een actueel beeld van de situatie?
- Welke informatie is relevant voor de inzet?

2.3.5 Werkproces 5: Risico- en crisiscommunicatie

De organisatie moet haar eigen crisiscommunicatie goed regelen en bijdragen aan de communicatie richting burgers en media vanuit Bevolkingszorg.

Denk bijvoorbeeld aan:

- Hoe wordt externe communicatie georganiseerd?
- Wat vertel je aan omstanders en het brede publiek?
- Wie spreekt met de media en hoe sluit dit aan bij de communicatie van de veiligheidsregio?
- Hoe ga je om met vragen via social media?
- Hoe ga je om met de communicatie bij andere betrokken dierenhulporganisaties?

2.3.6 Overzicht werkprocessen in een CDHO

	Leiding & coördinatie	Melding & alarmering	Op- en afschaling	Informatiemanagement	Crisiscommunicatie
					
Wat wordt gevraagd	De CDHO heeft een crisisorganisatie met crisisfunctionarissen die de inzet organiseren en uitvoeren bij een ramp of crises.	De CDHO heeft een proces om meldingen aan te nemen en om de eigen crisisfunctionarissen en andere diensten te mobiliseren.	De CDHO heeft een besluitvormingsproces om de crisisorganisatie op te schalen en weer af te schalen voor specifieke soorten rampen en crises.	De CDHO heeft een procedure voor het verzamelen, analyseren, filteren en delen van crisisinformatie binnen de eigen organisatie en met/tussen andere diensten.	De CDHO heeft een procedure voor de eigen crisiscommunicatie en de bijdrage aan risico- en crisiscommunicatie naar media & burgers door het 'bevoegd gezag'.
Wat betekent het in de praktijk	• Crisis team aanwezig • Beschrijving van rollen en taken (taakkaarten) en hoe crisisteamleden met elkaar werken • Besluitvormingsprocedure: wie beslist waarover op moment van mobilisatie • Samenwerking met crisisfunctionarissen van andere organisaties	• 24/7 bereikbaar • Inzet mobiliseren • Afspraken met de VR over manier van oproepen en informatie delen • Meldkamer/ medewerkers getraind wat te doen bij een melding • Interne procedure voor mobilisatie crisisteam (hoe, binnen welke tijd reageren en aanwezig zijn) • Procedure voor alarmeren/ mobilisatie van andere DHO's in de eigen regio en zo nodig daarbuiten	• Procedure voor inzetcapaciteit (welke functies nodig, hoeveel ambulances en mensen, back-up team) • Afspraken met VR over op- en afschaling • Criteria voor inzet bij specifieke rampen (gebruik beschermende kleding en inzet materialen) • Procedure voor inzet DHO's buiten de eigen regio	• Procedure voor informatieverzameling en analyse van informatie • Checklist welke informatie essentieel is voor crisisteam • Afspraken met VR over informatiedeling • Interne procedure voor informatiedeling	• Evt. risico-communicatie over voorbereid zijn met (huis)dieren • Procedure voor woordvoering en omgaan met telefoontjes media, diereigenaren, enz) • Afspraken met crisiscommunicatie van de VR • Standaardinformatie over de inzet van het crisisteam

2.4 Basiscapaciteiten van een crisisorganisatie

Naast de algemene eisen en het organiseren van de werkprocessen zijn nog andere capaciteiten belangrijk om goed te kunnen helpen bij een ramp of crisis. In de tabel in paragraaf 2.4.1 staat opgesomd wat er onder deze capaciteiten valt.

1. Getrainde medewerkers voor rampen en crises

De organisatie moet beschikken over medewerkers die speciaal zijn opgeleid voor inzet bij rampen. Basistrainingen worden landelijk georganiseerd (zie hoofdstuk 9). Daarnaast moet een crisisteam regelmatig de werkprocessen oefenen.

2. Materialen

Naast de bestaande materialen en voertuigen zijn extra middelen nodig voor crisissituaties. Voorbeelden zijn:

- Portofoons
- Extra beschermende kleding
- Voldoende kooien manden en vangmiddelen voor verschillende diersoorten

3. Ruimtes

De organisatie moet kunnen beschikken over geschikte ruimtes. Denk aan:

- Overlegruimtes met goede ICT-voorzieningen voor het delen van informatie
- Douches, omkleedruimtes, decontaminatieruimten
- Rustruimtes voor medewerkers

Er kunnen ook afspraken worden gemaakt met de veiligheidsregio over het gebruik van ruimtes bij de veiligheidsregio.

4. Protocollen

De CDHO moet werken volgens duidelijke protocollen tijdens rampen en crises. In de tabel hieronder staan onderwerpen waarvoor dit nodig is. Voor de meeste onderwerpen zullen al protocollen bestaan. Deze moeten worden aangevuld met de stappen die nodig zijn bij een ramp of crisis, als dat nodig is.

5. Financiën en juridische afspraken

Het inzetten van een dierenhulporganisatie bij rampen kost geld en brengt risico's met zich mee. Daarom is een goede financiële en juridische basis belangrijk. Het is belangrijk om met de veiligheidsregio afspraken te maken over geld en verzekeringen. Hiervoor komen in 2026 landelijke tarieven.

Denk hierbij aan:

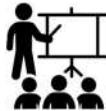
- Een **waakvlamovereenkomst** afsluiten: dit is een vaste jaarlijkse vergoeding vanuit de overheid
- Tarieven afspreken voor een **basisinzet**
- Een duidelijke procedure en tarieven vastleggen voor **extra inzet**, zoals langdurige hulp of extra taken
- Zorgen voor een goede **financiële afhandeling achteraf**

6. Vroegsignalering van problemen

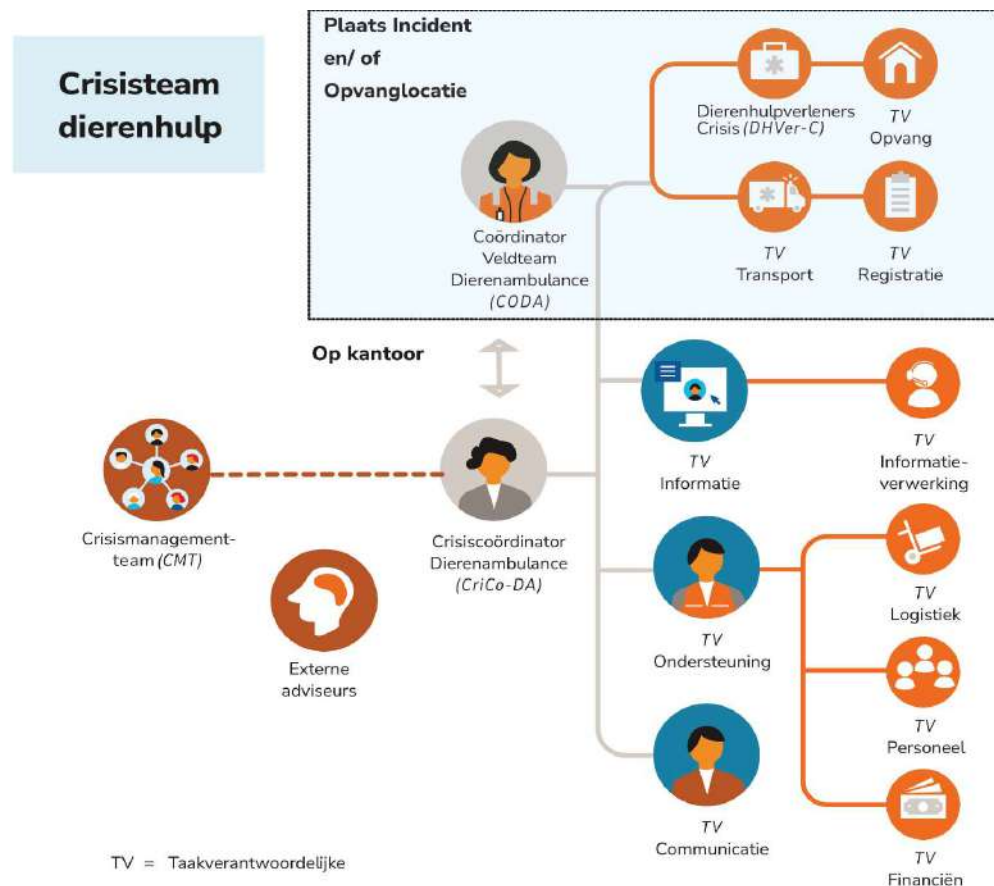
Meldingen over dieren in nood kunnen rechtstreeks bij een dierenambulance terecht komen via burgers of een andere dierenambulance. Hoewel de veiligheidsregio verantwoordelijk is om te bepalen of dierenhulp nodig is, kan een CDHO de veiligheidsregio ook zelf hiervoor benaderen. Het vroeg herkennen van problemen helpt om op tijd hulp te kunnen bieden.

Het is belangrijk om duidelijke afspraken te maken hoe de CDHO de veiligheidsregio kan waarschuwen. Dit geldt ook voor andere dierenambulances. Zij kunnen bij een incident zien dat er meer (gecoördineerde) hulp voor dieren nodig is en de CDHO inschakelen.

2.4.1 Overzicht basiscapaciteiten crisisorganisatie CDHO

	Getraind crisisteam	Materialen	Ruimtes	Protocollen	Financiën	Vroegsignalering
						
Wat wordt gevraagd	De CDHO heeft vakbekwaam getraind persoon dat inzetbaar is bij rampen en crises.	De CDHO heeft de beschikking over voldoende en adequate materialen, beschermende werkkleding en voertuigen voor de juiste inzet bij een ramp of crisis.	De CDHO kan beschikken over de benodigde ruimtes voor inzet van het crisisteam bij een ramp of crisis.	De CDHO heeft alle operationele werkzaamheden uitgewerkt die noodzakelijk zijn bij een inzet voor een ramp of crisis in onder meer protocollen en een crisisplan.	De CDHO beschikt over voldoende financiële middelen en juridische waarborgen voor de inzet bij rampen en crises.	De CDHO kan helpen bij het signaleren van situaties waar hulp voor dieren nodig is.
Wat betekent het in de praktijk	- Beschrijving benodigde vaardigheden en kennis voor elke crisisfunctie - Volgen van trainingen specifiek voor crisisfunctionarissen - Afspraken met overheid over investering in training- en oefenprogramma - Deelname aan oefeningen van de VR en opnemen van dieren in scenario's. - Voldoen aan kwaliteitseisen voor dierenwelzijn en wettelijke eisen en ontheffingen	- Aanschaf en opslag van materialen voor inzet bij een ramp of crisis - Beschikbaarheid over noodzakelijke voertuigen voor inzet bij een ramp of crisis. - Protocol voor aanschaf, vervanging en onderhoud van materialen - Afspraken met de VR over financiering materialen inclusief afschrijving	(Afspraken over) Geschikte ruimtes voor uitvoering crisistaken met benodigde ICT - Ruimtes voor crisispersoneel tijdens ramp (rusten, omkleden, ontsmetten) - Afspraken over aansluiting bij teams van crisisbeheersing (op locatie)	Protocollen voor o.a.: - Veiligheid/ hygiëne - Meldkamer - Logistiek/ vervoer - Besluitvorming - Samenwerking - Redden specifieke diersoorten - Opvang dieren - Dierenwelzijn - Ontheffingen - Nazorg - Dierenartsen - Euthanasie - Registratie dieren - Financiële afhandeling - Aansprakelijkheid - Communicatie - Omgaan met publiek	- Afspraken met de VR over de financiële afhandeling voor paraatheid en inzet - Verzekeringen - Regels voor inzet vrijwilligers - Gezonde financiële basis - Systeem voor centrale afhandeling alle financiën van alle betrokken DHO's.	- Afspraken met de VR over melden problemen voor dieren - Afspraken met andere relevante organisaties/ mensen over melden rampen en getroffen dieren.

3 Opzetten van een crisisteam

Een goed werkende crisisorganisatie begint met een sterk crisisteam. Dit team bestaat uit vaste mensen, die goed bereikbaar zijn en snel kunnen handelen bij een incident, ramp of crisis. Omdat niet iedereen altijd beschikbaar is, moeten teamleden elkaars taken kunnen overnemen. Bij kleinere incidenten kunnen rollen worden gecombineerd. Ook medewerkers van andere dierenhulporganisaties kunnen meedoen, als ze hiervoor zijn opgeleid. De namen van de rollen passen zoveel mogelijk bij termen die al worden gebruikt in de crisisbeheersing.

Om ervoor te zorgen dat alle belangrijke taken goed worden uitgevoerd, zijn er vaste rollen in het crisisteam. Een duidelijke structuur helpt om overzicht te houden in een chaotische situatie. Zo weet je direct wat er moet gebeuren en kun je snel starten. De rollen en de belangrijkste taken worden hieronder uitgelegd. De taken zijn verder uitgewerkt in taakkaarten (bijlage 10.2). Voor sommige functies zijn er nog geen taakkaarten.

Elke ramp is anders. Werkwijzen en protocollen zijn handige hulpmiddelen, maar soms moet je ervan afwijken of extra taken uitvoeren. Taken kunnen verder worden opgesplitst of aangepast, afhankelijk van de situatie.

3.1 Twee coördinerende functies: CriCo-DA en CODA

Om overzicht te houden en alle taken goed te organiseren, zijn er twee coördinatoren:

- **CriCo-DA¹** (Crisiscoördinator Dierenambulance): regelt alles op kantoor.
- **CODA** (Coördinator veldteam Dierenambulance): coördineert de hulp bij de rampplek.

Zodra er een melding komt van de veiligheidsregio, overleggen zij samen wat er nodig is, zoals het aantal ambulances en welke teamleden moeten komen helpen.

Voor de CODA en CriCo is het belangrijk om regelmatig kort te overleggen met het team, op kantoor of in het veld. Al is het maar 10 minuten om de laatste informatie te delen. Zo weet iedereen wat er speelt en kan iedereen zijn of haar taak goed uitvoeren.

Een overzicht van de inzet de CODA en CriCo staat in 3.10.

3.2 Inzet van taakverantwoordelijken (TV)

Bij kleine incidenten kunnen de CriCo en CODA veel taken zelf doen. Bij grotere rampen is het belangrijk om taken te verdelen. Dit doen in principe de CriCo en de CODA, maar elk teamlid mag aangeven dat meer mensen nodig zijn. Grote rampen zorgen voor meer chaos en stress. Het helpt als mensen zich kunnen richten op één taak, zoals communicatie, planning of registratie van dieren. Mensen die hiervoor worden aangesteld noemen we taakverantwoordelijken (TV's).

TV's worden niet altijd meteen opgeroepen. De CriCo en CODA moeten inschatten wanneer ze nodig zijn. Wel moeten voldoende crisisteamleden beschikbaar zijn om bij een oproep te komen helpen. Bij verschillende taken kunnen ook mensen helpen die geen crisisteamlid zijn. Ze ondersteunen dan het crisisteam.

3.3 Flexibiliteit en elkaar steunen

Het organogram laat de belangrijkste taken zien, maar zoals eerder gezegd kunnen er altijd extra taken bijkomen. Het kan ook voorkomen dat iemand van kantoor toch bij de rampplek gaat helpen. Bijvoorbeeld om de veiligheidsregio te ondersteunen bij het begeleiden van spontane burgerhulp voor dieren. Hiervoor is iemand nodig die goed mensen kan begeleiden (TV Personeel). Als er extra hulp nodig is bij het registreren van dieren, kan er bijvoorbeeld een (extra) TV Registratie worden aangesteld.

Het is belangrijk dat teamleden aangeven wanneer het werk te veel wordt. Dan kan er snel hulp komen. Zie je dat een collega het zwaar heeft? Meld dit dan bij CODA of CriCo. Ook kunnen de

¹ Meestal spreken we over CriCo. DA is toegevoegd om deze taak te onderscheiden van crisiscoördinatoren bij andere hulpdiensten.

CRiCo of CODA zelf hulp nodig hebben, maar het niet meteen vragen. Bied dit dan aan. Je werkt als team, dus steun elkaar.

3.4 Crisisteamleden op kantoor

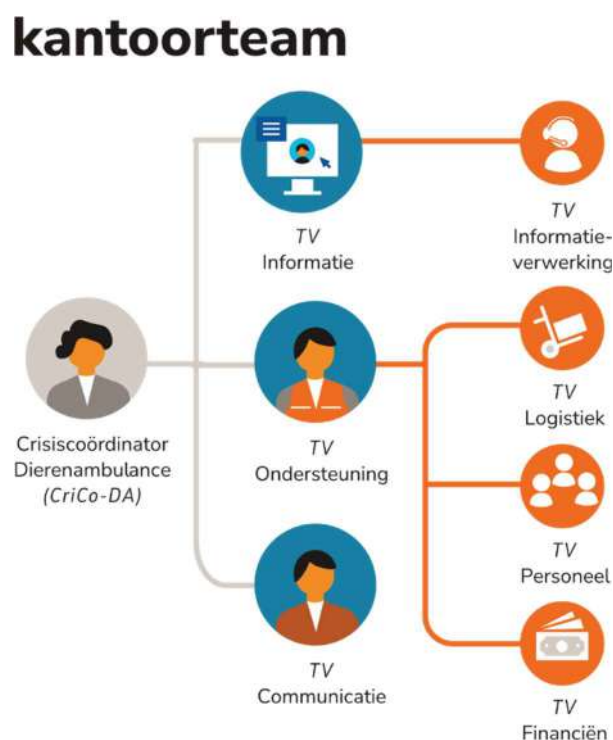
Een veldteam heeft altijd ondersteuning nodig van mensen op kantoor. Dit gebeurt in eerste instantie door de CriCo. Wanneer er meer mensen nodig zijn voor de verschillende taken, worden er taakverantwoordelijken aangewezen. Zij ondersteunen dan de CriCo met het uitvoeren van de taken op kantoor.

Soms zijn extra dierenambulances, kooien of andere spullen nodig. Dan is het handig als iemand bij de dierenambulance dit regelt en zorgt dat alles op de juiste plek komt. Ook moeten opvanglocaties en dierenartsen in de buurt op tijd worden gewaarschuwd. Als er geen plek is, moet er verder worden gebeld. Dit gebeurt allemaal vanuit het kantoor van de dierenambulance. Daar wordt ook alles goed bijgehouden, zodat achteraf duidelijk is wat er is gedaan. Dat is niet alleen nodig om een vergoeding aan te vragen. Ook helpt dit met evaluaties: wat ging goed en wat kan de volgende keer beter. Logistieke ondersteuning en informatiemanagement zijn daarom belangrijke taken op kantoor.

3.4.1 Hoofdtaken en basisteam taakverantwoordelijken op kantoor

Op kantoor zijn er vier hoofdtaken:

1. **Coördinatie** van het team en alle werkzaamheden op kantoor
2. **Informatie** verzamelen en verwerken
3. **Ondersteuning** organiseren van mensen en middelen
4. **Communicatie** met media en publiek

De volgende crisisteamleden voeren deze taken uit:

- 1) **Crisiscoördinator Dierenambulance (CriCo-DA, CriCo):** Is de coördinator op kantoor en overziet de hele operatie. Belangrijkste taken:
 1. Leidinggeven aan het crisisteam en alle crisisprocessen op kantoor
 2. Ontvangen en beoordelen van meldingen vanuit de veiligheidsregio
 3. Alarmeren van het crisisteam en andere dierenhulporganisaties
 4. Besluiten over opschaling en afschaling
 5. Adviseren en informeren van de contactpersoon bij veiligheidsregio

- 2) **Taakverantwoordelijke Informatie:** Verzamelt en verwerkt alle informatie tijdens (en na) een ramp en zorgt dat iedereen de juiste informatie heeft. Belangrijkste taken:
 1. Informatie verzamelen & controleren
 2. Analyseren van relevante gegevens en informatie
 3. Informatie verwerken in systemen
 4. Informatie delen met CriCo en relevante partners (opvangen, enz)
 5. Overzichtssituatie bijhouden (locatie, inzet, problemen, enz)

- 3) **Taakverantwoordelijke Ondersteuning** (logistiek, personeel, financiën): Zorgt ervoor dat alle logistieke ondersteuning goed verloopt. Belangrijkste taken:
 1. Zorgen voor voldoende crisisteamleden, roosters en aflossing
 2. Zorgen voor voldoende en goede materialen voor hulp aan dieren
 3. Zorgen voor de behoeften, zoals water en voedsel, van crisisteamleden
 4. Zorgen voor de voertuigen van de CDHO en het inrichten daarvan
 5. Bijhouden van de gebruikte middelen en gemaakte kosten van de inzet

- 4) **Taakverantwoordelijke Communicatie:** Is verantwoordelijk voor alle externe communicatie (pers, social media) en moet alle externe uitingen goedkeuren. Stemt eventueel af met de communicatiefunctionaris vanuit de crisisbeheersing (Voorlichter van Dienst (GRIP1) of Communicatieadviseur ROT of het Hoofd RAC (Regionaal Actiecentrum Communicatie) (v.a. GRIP2). Belangrijkste taken:
 1. Opstellen en goedkeuren van alle externe berichten van de CDHO
 2. Volgen van eigen (social) media over het incident (vragen, meldingen, enz uit het publiek)
 3. Posten op eigen (social) media/ website over het incident in afstemming met de veiligheidsregio
 4. Contactpersoon voor pers en andere media en woordvoerder (naast CODA en CriCo)
 5. Communicatieadvies en ondersteuning van andere dierenhulporganisaties die meehelpen bij het incident

3.4.2 Aanvullende ondersteuning op kantoor

Als taakverantwoordelijken aangeven dat ze het werk niet alleen aankunnen, kan er extra hulp worden geregeld. Sommige taken kosten veel tijd of zijn ingewikkeld, zoals het maken van roosters of het bijhouden van de financiën. Ook kunnen er veel mensen gaan bellen naar de dierenambulance. Mensen die dit al doen voor het dagelijks werk van de organisatie kunnen hier goed bij helpen. Op kantoor kunnen ook mensen helpen die geen speciale training hebben gehad in crisisbeheersing. Het is wel belangrijk dat iedereen een taak krijgt die goed past.

Er kunnen altijd meer mensen worden ingezet dan de taken die hieronder staan. Het belangrijkste is dat de hulp aan dieren goed wordt georganiseerd.

5) **Taakverantwoordelijke Informatieverwerking:** Ondersteunt de Taakverantwoordelijke Informatie. Belangrijkste taken:

1. Meehelpen met verzamelen, ordenen en verwerken van informatie
2. Ondersteunen op de meldkamer

6) **Taakverantwoordelijke Personeel:** Ondersteunt de Taakverantwoordelijke Ondersteuning. Belangrijkste taken:

1. Zorgen voor roosters voor inzet en aflossing
2. Zorgen voor de crisisedewerkers (water, voedsel, pauzes, nazorg na een inzet, enz)
3. Ondersteunen van de veiligheidsregio bij de inzet van spontane vrijwilligers voor dierenhulp. (dit is dan een (extra) functie in het veld)

7) **Taakverantwoordelijke Financiën:** Ondersteunt de Taakverantwoordelijke Ondersteuning. Belangrijkste taken:

1. Bijhouden van alle kosten en uitgaven
2. Controleren van alle uitgaven (of past binnen de afgesproken uitgaven en budget)
3. Invoeren van kosten en uitgaven in het financieel systeem

8) **Taakverantwoordelijke Logistiek:** Ondersteunt de Taakverantwoordelijke Ondersteuning. Belangrijkste taken:

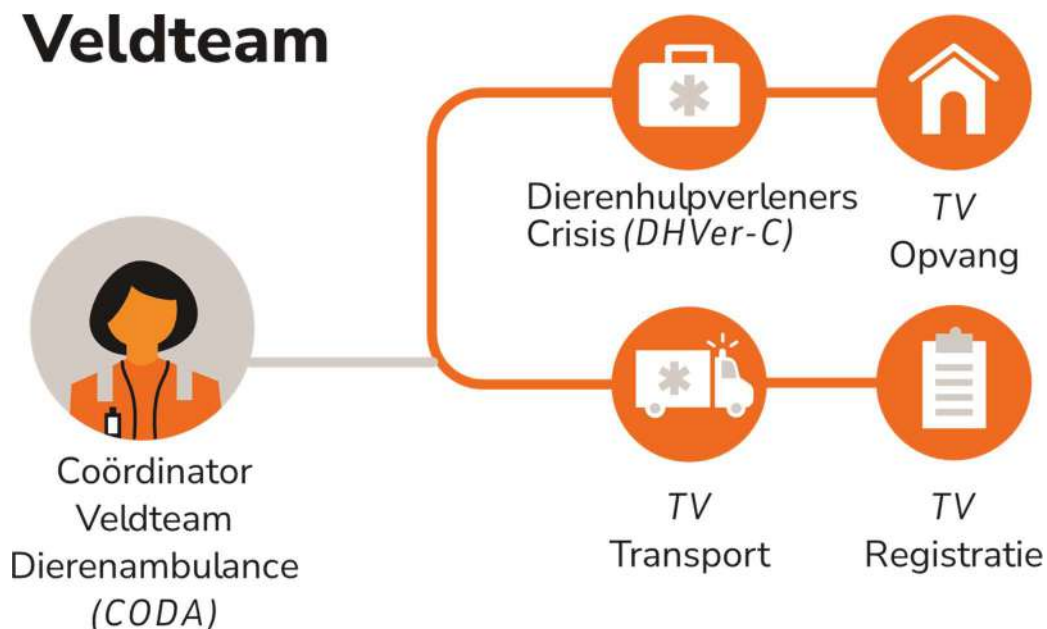
1. Bijhouden welke materialen worden gebruikt
2. Materialen aanvullen/ inkopen (na goedkeuring uitgaven door de CriCo)
3. Zorgen voor goed inzetbare voertuigen: voldoende brandstof/ opgeladen, nakijken en verhelpen van mankementen
4. Zorgen voor de juiste materialen in de dierenambulances en het aanvullen daarvan
5. Zorgen voor de levering van materialen bij de rampplek of noodopvang

3.5 Crisisteamleden in het veld

Als de veiligheidsregio aangeeft dat er dierenhulp nodig is bij een incident, worden dierenambulances ingezet. Op basis van de informatie die is ontvangen, wordt bepaald hoeveel ambulances er in eerste instantie naar de rampplek gaan.

Soms is nog niet duidelijk of er dieren zijn getroffen, of hoeveel. Dat maakt het lastig om goed in te schatten wat nodig is. Daarom is het beter om te veel klaar te hebben staan dan te weinig. Zo kan er snel hulp worden geboden.

Op de rampplek kan blijken dat er extra ambulances nodig zijn, bijvoorbeeld als een brand zich verder verspreidt of als er een noodopvang wordt geopend. De CODA geeft dit dan door aan de CriCo, zodat er snel opgeschaald kan worden.

3.5.1 Hoofdtaken en basisteam taakverantwoordelijken in het veld

In het veld zijn er de volgende hoofdtaken:

1. **Ondersteunen van de brandweer** bij het redden van dieren (overnemen (gewonde) dieren, meehelpen (achtergebleven) dieren uit panden te halen)
2. **Transport van dieren** naar (tijdelijke) opvang of dierenarts
3. **Ondersteunen van Bevolkingszorg** bij het (tijdelijk) opvangen en verzorgen van dieren

Dit wordt verder uitgewerkt in hoofdstuk 5.

De taken worden uitgevoerd door de volgende crisisteamleden:

9) **Coördinator veldteam Dierenambulance (CODA)**: Leidt het team op de plaats van het incident. Vertegenwoordigt de DA naar andere crisisorganisaties in het veld. Belangrijkste taken:

1. Leidinggeven aan de inzet van dierenambulances en dierenhulpverleners bij de plaats incident of bij een noodopvang
2. Afstemmen met andere hulpdiensten ter plaatse (vooral met Officier van Dienst Bevolkingszorg (OVD-Bz)/ (Hoofd) Officier van Dienst Brandweer (H)OVD-B)
3. Adviseren en informeren van Officieren van Dienst over dierenhulp
4. Regelmatig afstemmen met de CriCo over de inzet en benodigde bijstand

De CODA is het aanspreekpunt voor andere hulpdiensten bij de rampplek @GoodWork

10) **Dierenhulpverleners Crisis (DHVers-C)**: Zorgen voor stabilisatie, transport en het ter plaatse opvangen van geredde dieren. Belangrijkste taken:

1. Overnemen dieren van andere hulpdiensten (brandweer, politie)
2. Eerste hulp/ stabilisatie van dieren voor transport
3. Ter plaatse opvangen van dieren bij de rampplek
4. Opvangen van dieren bij een noodopvang voor mensen en huisdieren
5. Vervoeren van dieren naar dierenarts of dierenopvang

3.5.2 Aanvullende ondersteuning in het veld

Dierenhulpverleners in het veld kunnen taken verder verdelen. Mochten er veel dierenambulances meewerken, dan is het nodig om dit goed te coördineren: welke ambulance welke dieren vervoert en naar welke opvang of dierenarts de dieren worden gebracht. Dit moet ook goed geregistreerd worden.

11) **Taakverantwoordelijke Diertransport:** Coördineert de inzet van dierenambulances (bij de opstelplaats) en bepaalt waar dieren naar toe worden gebracht. Deze extra taak is bijvoorbeeld nodig bij inzet van meerdere dierenambulances van binnen of buiten de regio. Belangrijkste taken:

1. Coördineren transport door dierenambulances
2. Bepalen welke dieren waarheen gaan
3. Registreren welke dierenambulance welke dieren waarheen vervoert

12) **Taakverantwoordelijke Dierregistratie:** Zorgt dat alle dieren worden geregistreerd die worden geholpen door de dierenambulance of zijn achtergebleven en nog hulp nodig hebben. Deze taak kan zowel nodig zijn bij de rampplek als bij een noodopvang. Voor elke plek is dan een aparte medewerker nodig. Belangrijkste taken:

1. Registreren van dieren die door de dierenambulance zijn meegenomen. Waar bekend met gegevens van de eigenaar
2. Registreren van dieren die zijn achtergebleven
3. Registreren van dieren die worden geholpen in een noodopvang
4. Registreren hoeveel dieren zijn geholpen en op welke manier
5. Registreren welke materialen zijn gebruikt (kooien, riemen, enz)

13) **Taakverantwoordelijke Dieropvang:** Coördineert de opvang ter plaatse of op een gemeentelijke opvanglocatie. Wanneer dit op beide plekken nodig is, zijn er op elke plek mensen hiervoor nodig. Belangrijkste taken:

1. Bepalen of dieren tijdelijk kunnen worden opgevangen of andere hulp nodig hebben, bijvoorbeeld van een dierenarts en dit aangeven bij de CODA.
2. Zorgen dat dieren zo goed mogelijk tijdelijk worden opgevangen bij de rampplek
3. Zorgen dat dieren zo goed mogelijk worden opgevangen in een tijdelijke noodopvang voor mensen en huisdieren
4. Afstemming met Bevolkingszorg bij de noodopvang wat er nodig is voor de dieren
5. Zorgen (via CODA) voor alle middelen die nodig zijn voor een goede opvang

3.6 Externe adviseur (soorten)

Dierenambulances zijn al gewend om experts in te schakelen voor diersoorten die ze niet kennen of die moeilijk te hanteren, te vervoeren of op te vangen zijn. Bij een ramp is dit niet anders. Deze mensen worden meestal door de CriCo ingeschakeld.

3.7 Strategisch Crisismanagement en Crisismanagementteam (CMT)

Naast het operationele crisisteam is er ook strategisch crisismanagement. Het CMT bestaat uit mensen vanuit het bestuur, management of de directie van dierenhulporganisaties. Ook andere partners, zoals opvangorganisaties en dierenartsen kunnen hiervoor gevraagd worden. Het CMT wordt opgeroepen wanneer er belangrijke besluiten moeten worden genomen over het goed functioneren van de organisatie en de hulpverlening.

3.7.1 Wat is strategisch crisismanagement?

- Het CMT kijkt naar de gevolgen van een crisis voor de organisatie zelf, zoals risico's voor medewerkers, materialen en reputatie
- Dit team werkt niet in het veld, maar denkt mee op hoger niveau
- Het is geen opschaling, maar een interne uitbreiding van het crisisteam

3.7.2 Wanneer wordt het crisismanagementteam ingezet?

- Als er beslissingen nodig zijn die buiten het mandaat van de Crisiscoördinator vallen
- Als de Crisiscoördinator eerst wil overleggen met bestuurders of managers

3.7.3 Waarover neemt het crisismanagementteam besluiten?

Ze pakken problemen aan die het operationele team niet kan oplossen, zoals:

- Slechte samenwerking tussen organisaties in de dierenhulpketen
- Tekort aan mensen, opvangplekken, voertuigen of materialen
- Gevaar dat de organisatie zelf geraakt wordt door de ramp
- Slechte media-aandacht die de reputatie van de organisatie kan schaden
- Een crisis die lang gaat duren, waarbij het nodig is om vooruit te denken
- Het organiseren van goede nazorg voor medewerkers

Crisismanagementteam (CMT)

Het CMT wordt opgeroepen door de CriCo

3.8 Basiseisen crisisteam

De CDHO kiest zelf welke medewerkers geschikt zijn voor het crisisteam.

Iedereen die werkt bij een dierenhulporganisatie is een dierenhulpverlener (DHVer). Als iemand een speciale training volgt voor crisissituaties, krijgt die persoon de titel DHVer-C. Dat betekent: Dierenhulpverlener-Crisis.

Er zijn vier niveaus van crisismedewerkers: DHV-C1 tot en met DHV-C4. Een DHV-C1 is iemand die helpt onder begeleiding, bijvoorbeeld met het verwerken van informatie of het regelen van spullen. DHV-C4 is iemand die coördineert, zoals een crisiscoördinator (CriCo-DA) of een leider van het veldteam van de dierenambulance (CODA). De basiseisen voor elk niveau staan in het schema hieronder.

In de toekomst zullen de kwaliteitseisen per functie verder worden uitgewerkt.

Naast de getrainde leden van het crisisteam kunnen ook ongetrainde collega's worden ingezet ter ondersteuning van een taakverantwoordelijke. Zij helpen vooral bij werkzaamheden die aansluiten bij hun dagelijkse routine en expertise. Denk bijvoorbeeld aan:

- Het bijhouden van de financiën
- Het maken van roosters
- Het invoeren van gegevens
- Het beantwoorden van telefoontjes
- Het gereedmaken van de dierenambulance
- Het verzamelen van benodigde materialen
- Het vervoeren van dieren naar de dierenarts of opvang
- Het zorgen voor eten en drinken voor de crisisteamleden

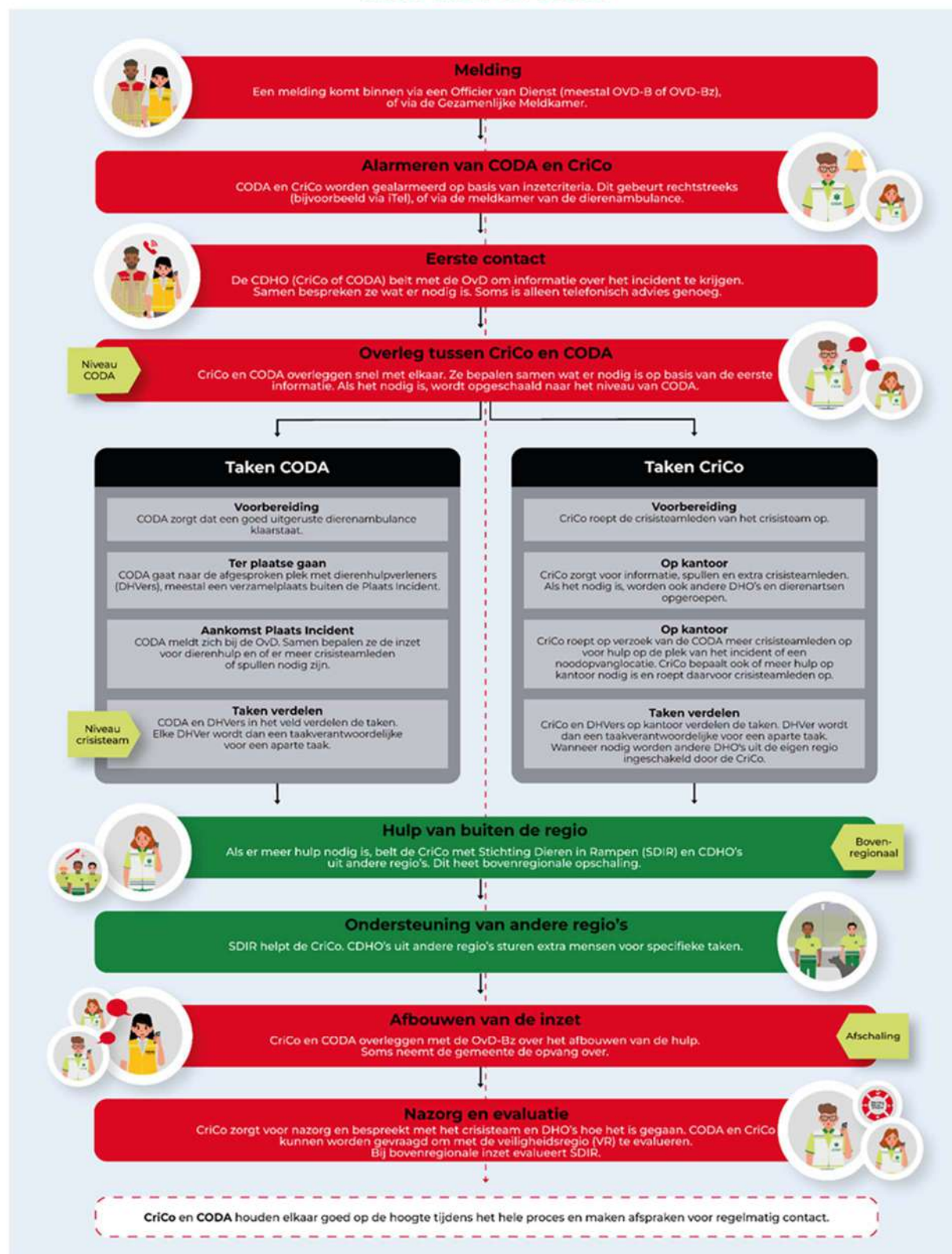
Deze medewerkers worden niet ingezet bij de rampplek zelf. Chauffeurs blijven bijvoorbeeld bij de opstelplaats. Ze vervullen ook geen coördinerende rol.

3.9 Schema basiseisen crisisteamleden

	DHV-C1	DHV-C2	DHV-C3	DHV-C4
	Basisdierenhulpverlener	Dierenhulpverlener in het veld die zelfstandig taken uitvoert	Taakverantwoordelijke crisisproces	CODA en CriCo-DA
Ervaring	Minimaal 1 jaar actuele relevante praktijkervaring bij een dierenambulance	Minimaal 2 jaar actuele relevant praktijkervaring in het veld bij een dierenambulance	Minimaal 2 jaar actuele relevante praktijkervaring bij een dierenambulance	Minimaal 2 jaar actuele ervaring in een coördinerende rol bij een dierenambulance
Taken	Specifieke taken onder toezicht (bijvoorbeeld TV informatieverwerking of logistiek)	- DHVer in het veld - Eventueel aanspreekpunt tot CODA arriveert - Zelfstandig helpen met stabiliseren, vervoeren en opvangen van dieren	Alle taakverantwoordelijken voor een specifiek deelproces bij een respons (informatie, communicatie, ondersteuning)	Coördinerende rollen: - Op kantoor: CriCo-DA - In het veld: CODA
Algemene eisen	- Je bent 18 jaar of ouder - Je woont op maximaal een half uur rijden van de dierenambulance - Je hebt veel ervaring met het vangen van (wilde) katten, vogels, honden, konijnen en knaagdieren en bent niet bang voor andere soorten dieren als reptielen en amfibieën (met name voor DHV-C2 in het veld) - Je kunt vlot omgaan met de (software)systemen die de dierenambulance gebruikt (met name voor DHV-C op kantoor) - Je ben bereid deel te nemen aan de vereiste trainingen en oefeningen van het crisisteam - Je kan taken goed zelfstandig uitvoeren - Je bent een teamspeler - Je kunt opdrachten aanvaarden zonder discussie - Je hebt een flexibele instelling - Je houdt je hoofd koel in stressvolle situaties, kan snel actie ondernemen - Je kent jouw grenzen en geeft die aan - Je beschikt over goede communicatieve vaardigheden (niveau afhankelijk van specifieke functie) - Je let op je eigen veiligheid en die van het team			

3.10 Schema inzet CODA en CriCo

Inzet CriCo en CODA

GOODWORK
THE ONE WE CAN COUNT ON

4 Zorgen voor een goed team

Een crisisinzet doe je nooit alleen. Je werkt altijd samen als team. Iedereen heeft een taak en helpt elkaar. Daarom is het belangrijk dat het team bestaat uit mensen die geschikt zijn voor het werk en elkaar vertrouwen. Bij een ramp werken verschillende hulpdiensten samen, zoals brandweer, politie en Bevolkingszorg. Ze maken duidelijke afspraken over wie wat doet. Een dierenhulpteam moet hier goed op aansluiten.

Om dit voor elkaar te krijgen zijn de volgende stappen belangrijk:

1. Het kiezen van de juiste crisisteamleden
2. Duidelijk taken en rollen
3. Veiligheid eerst - buddysysteem
4. Opleiden, trainen oefenen
5. Leren als team
6. Ondersteuning van het team

4.1 Selecteren van de juiste mensen

Een goed crisisteamlid heeft de volgende eigenschappen:

- **Stressbestendig:** Een crisis zorgt voor spanning. Je denkt en reageert anders (zie bijlage 10.4). Je kunt minder goed luisteren, sneller fouten maken en emotioneel reageren. Het is belangrijk dat je weet hoe stress werkt en hoe je ermee omgaat.
- **Besluitvaardig:** Je moet durven beslissen, ook als je niet alles weet, zeker als CODA en CriCo. Soms moet je handelen, ook als anderen twijfelen.
- **Flexibel:** Elke crisis is anders. Je moet kunnen meebewegen en leren van wat er gebeurt.
- **Goed communiceren:** In een crisis praten mensen soms kortaf of emotioneel. Je moet daar mee om kunnen gaan en het niet persoonlijk nemen. Ook is het delen van de juiste informatie erg belangrijk.
- **Samenwerken:** Je werkt samen met je team en soms ook met mensen van verschillende organisaties. Je moet samen tot oplossingen komen.
- **Rolvast:** Iedereen heeft een eigen rol. Houd je daaraan, maar help anderen als dat nodig is.
- **Luisteren en omgaan met kritiek:** Je moet opdrachten en kritiek kunnen ontvangen zonder in discussie te gaan of boos te worden. In een crisis is er geen tijd voor lange discussies.
- **Problemen oplossen:** Zeker als je coördineert, moet je snel oplossingen kunnen vinden. Vraag hulp als je er niet uitkomt.

Soms blijkt dat iemand niet geschikt is voor een bepaalde rol. Als CriCo of CODA bespreek je dit op tijd. Geef die persoon een andere taak. Sommige mensen willen graag helpen, maar schatten niet

goed in wat ze kunnen. In een crisis moet je op elkaar kunnen rekenen en het team belangrijker vinden dan jezelf.

4.2 Duidelijke taken en rollen

Een crisisteam moet goed georganiseerd zijn. Iedereen krijgt een duidelijke taak en verantwoordelijkheid. Zo voorkom je verwarring en dubbel werk. Taken worden verdeeld op basis van ervaring, vaardigheden en beschikbaarheid. Zie ook het schema in paragraaf 3.9.

4.3 Veiligheid komt eerst

Veilig werken bij een ramp is erg belangrijk. Niet alleen voor jezelf, maar ook voor de veiligheid van het hele team én voor andere hulpdiensten. In een noodsituatie kan alles snel veranderen. Daarom moet je goed voorbereid zijn en voorzichtig handelen.

- **Volg altijd de instructies van de brandweer/ politie** of andere hulpdiensten. Brandweer en politie zijn getraind in het inschatten van veiligheid. Pas wanneer zij aangeven dat het veilig is, kan je in actie komen.
- **Eigen veiligheid eerst:** Kijk altijd zelf eerst of het veilig is voordat je iets doet. Is het niet veilig, twijfel je, of ben je niet getraind voor de situatie? Handel dan niet. Je kan jezelf en anderen in gevaar brengen als je toch in actie komt. Anderen moeten jou mogelijk komen redden. Ook kunnen dieren extra bang worden en zichzelf verder in gevaar brengen door jouw actie.
- **Veiligheid van je team:** Let niet alleen op jezelf, maar ook op je collega's. Waarschuw elkaar bij gevaar en blijf communiceren, zodat iedereen veilig kan werken. Gebruik het buddysysteem (hieronder uitgelegd).
- **Gebruik van de juiste materialen:** Gebruik de juiste beschermende spullen, zoals handschoenen, mondkapjes en veiligheidshesjes. Deze spullen beschermen je tegen verwondingen en ziektes en zorgen voor herkenbaarheid.
- **Communicatie:** Praat met je team. Zorg dat je telefoon en/of portofoon opgeladen is, zodat je bereikbaar bent.
- **Kalm blijven:** In stressvolle situaties is het belangrijk om rustig te blijven. Paniek kan zorgen voor fouten. Word je toch paniekerig? Doe dan een stap terug en probeer rustig te worden, bijvoorbeeld met ademhalingsoefeningen. Vraag hulp van anderen.

4.3.1 Buddysysteem

Bij rampen wordt wel het buddysysteem gebruikt. Je wordt gekoppeld aan een ander crisisteamlid. Jullie letten op elkaar, zeggen altijd tegen elkaar waar jullie zijn en/ of naar toe gaan en spreken af hoe vaak jullie contact hebben. Als er iets misgaat, is er zo iemand die kan helpen of hulp kan vragen. Dit zorgt voor minder stress en meer veiligheid.

4.4 Belang van opleiden, trainen en oefenen (OTO)

Een crisisteam moet niet wachten op een ramp om vaardigheden en kennis te testen. Regelmatig trainen en oefenen helpt het team om beter samen te werken en beslissingen te nemen. Door te oefenen zie je wat goed gaat en wat beter kan. Mensen die goed getraind zijn, blijven ook onder druk goed functioneren. Zonder training kun je in stressvolle situaties fouten maken.

Basisinformatie over de trainingen voor crisisteams is te vinden in hoofdstuk 9.

4.5 Leren als team

Een crisisteam moet openstaan voor het leren van eigen ervaringen en die van anderen, zowel positieve als negatieve. Het is erg belangrijk om altijd te evalueren, ook al was het een kleine inzet. Leer ook van rampen uit het verleden en van andere organisaties.

4.6 Ondersteuning van het team

Een crisisteam heeft steun nodig van het management/ bestuur. Denk aan het zorgen voor genoeg mensen, middelen en trainingen. Ook waardering is belangrijk. Een crisisteam heeft daarnaast ruimte nodig om zelf beslissingen te nemen. Dat vergroot het vertrouwen en de motivatie.

4.6.1 Nazorg

Na een crisis is het belangrijk om samen terug te kijken (debriefing). Wat ging goed? Wat kon beter? Kijk daarnaast hoe het met de teamleden gaat en wat ze nodig hebben. Iedereen reageert anders. De één wil meteen praten, de ander heeft rust nodig. Geef mensen de ruimte om hun verhaal te vertellen. Alleen luisteren is daarbij belangrijk. Crisisteamleden kunnen ook met andere medewerkers buiten het crisisteam over hun ervaring praten.

Spreek af wanneer je weer als team samenkomt. Zorg dat iemand binnen de organisatie in de gaten houdt hoe het met iedereen gaat. Bespreek ook met de veiligheidsregio hoe eventuele psychosociale hulp kan worden georganiseerd voor teamleden die dit nodig hebben.

5 Welke dierenhulp bieden crisisteams?

Dierenhulp bij rampen en crises bestaat uit het ondersteunen van hulpdiensten als brandweer, politie en Bevolkingszorg bij het redden, vervoeren, opvangen en verzorgen van dieren die getroffen worden. Ook vlak na een ramp (in de nafase) kan dierenhulp worden ingeschakeld. Hulp kan op verschillende plekken plaatsvinden:

1. Bij de plaats van het incident (dit kunnen meerdere plaatsen zijn)
2. Bij een tijdelijke opvang voor mensen en huisdieren
3. Bij een dierenambulance
4. Bij een dierenopvang

In de volgende paragrafen wordt dit verder uitgelegd.

5.1 Bij de plaats van het incident

Hulpverlening bestaat onder meer uit:

1. Het overnemen van dieren van de brandweer of andere hulpdiensten
2. Het ter plaatse tijdelijk opvangen van dieren (kan ook in een dierenambulance)
3. Vervoeren van dieren naar een dierenopvang of dierenarts, als dit nodig is
4. Het ondersteunen van Bevolkingszorg bij transport van dieren naar een tijdelijke opvang
5. Het ondersteunen van de brandweer/ Bevolkingszorg bij het registreren van (achtergebleven) dieren
6. Het ondersteunen van de hulpdiensten bij het ophalen van achtergebleven dieren uit woningen
7. Verwijderen van kadavers²

Hierbij gaat het om de volgende dieren:

- a) Huis/ hobbydieren waarvan de eigenaar niet aanwezig is
- b) Huis/ hobbydieren waarvan de eigenaar wel aanwezig is maar het dier niet zelf naar een dierenarts of opvang kan brengen
- c) Huis/ hobbydieren waarvan de eigenaar zelf geen opvangplek heeft voor het dier
- d) In het wild levende dieren

² Dit is afhankelijk van de afspraken die dierenambulances hierover hebben gemaakt met gemeenten

5.2 Bij een tijdelijke opvang voor mensen en huisdieren

Hulpverlening bestaat uit het ondersteunen van Bevolkingszorg bij een (tijdelijke) opvang voor mensen en huisdieren. Taken daarbij zijn onder meer:

1. Zorgen voor de juiste dierenbenodigdheden om dieren goed op te vangen (benches, kooien, halsbanden, eet- en drinkbakken, voer, dekens, speeltjes, enz)
2. Dieren nakijken of ze gewond zijn (denk aan rookinademing) en naar een dierenarts moeten. Dit kan ook door een dierenarts ter plaatse te laten komen
3. Vervoeren van gewonde dieren naar een dierenarts wanneer de eigenaar dit niet kan
4. Indelen van de opvanglocatie: scheiden van dieren die niet bij elkaar opgevangen kunnen worden. Denk aan: niet gevaccineerde en/ of gesteriliseerde dieren, prooi-roofdier, enz
5. Het goed betrekken van de eigenaren bij de opvang van hun dieren
6. Het registreren van de dieren (ook voor de eigen statistieken: hoeveel en welke dieren zijn geholpen)

5.3 Bij de dierenambulance zelf

1. Het zelf tijdelijk opvangen van dieren waarvan de eigenaar niet aanwezig of bekend is, of geen opvangplek heeft
2. Na tijdelijke opvang vervoeren naar een dierenopvang, of naar de eigenaar wanneer deze het dier niet kan komen ophalen
3. Het bewaren van dode dieren waarvan de eigenaar niet meteen bekend is of op verzoek van de eigenaar
4. Het bewaren van kadavers van in het wild levende dieren
5. Het ondersteunen bij de uitvaart van een huisdier

5.4 Bij een dierenopvang

1. Het opvangen van huis/ hobbydieren die:
 - a. Geen eigenaar hebben
 - b. Waarvan de eigenaar (tijdelijk) niet aanwezig is
 - c. Waarvan de eigenaar zelf niet voor opvang kan zorgen
2. Het opvangen van gewonde of verweesde in het wild levende dieren
3. Vervoeren van een dier vanuit de opvang naar een eigenaar wanneer deze het dier niet kan ophalen. Dit kan via de dierenambulance.

Grootschalige ontruiming of evacuatie

Wanneer er veel mensen (tijdelijk) hun huis moeten verlaten, kan dierenhulp nodig zijn om te helpen bij vervoer en opvang. Het kan gaan om een hele straat, wijk, dorp of zelfs meerdere gemeenten.

De taken blijven hetzelfde. Alleen kan het nodig zijn om meerdere dierenhulporganisaties in te schakelen om te helpen. Dit vergt extra coördinatie.

5.5 Schema dierenhulp op verschillende locaties

Plaats	Activiteit	Welke dieren
Plaats van incident/ ramp	1. Overnemen van dieren van de hulpdiensten. 2. Ter plaatse tijdelijk opvangen 3. Vervoeren van geredde dieren naar opvang of dierenarts 4. Ondersteunen hulpdiensten bij registratie achtergebleven dieren 5. Ondersteunen hulpdiensten bij ophalen achtergebleven dieren 6. Ondersteunen Bevolkingszorg bij transport van dieren 7. Verwijderen kadavers	a) Huis/ hobbydieren: eigenaar niet aanwezig b) Huis/ hobbydieren: eigenaar kan het dier niet zelf naar een dierenarts of opvang kan brengen c) Huis/ hobbydieren: eigenaar heeft geen opvangplek d) In het wild levende dieren
Tijdelijke opvang voor mensen met dieren	1. Zorgen voor de juiste dierenbenodigdheden 2. Dieren nakijken of ze gewond zijn 3. Vervoeren van gewonde dieren naar een dierenarts 4. Indelen locatie: scheiden van dieren voor juiste opvang 5. Betrekken van eigenaren bij de opvang van hun dieren 6. Registreren van dieren	Huisdieren van mensen in de tijdelijke opvang
Dierenambulance	1. Tijdelijk opvang van dieren - eigenaar niet aanwezig of onbekend 2. Vervoeren van dieren terug naar de eigenaar of een opvang 3. Bewaren van dode huisdieren 4. Bewaren van kadavers van in het wild levende dieren	a) Huis/ hobbydieren b) In het wild levende dieren
Dierenopvang	1. Opvangen van gehouden dieren 2. Opvangen van gewonde/ verweesde in het wild levende dieren 3. Vervoer terug naar eigenaar	1. Huis/ hobbydieren van dieren: a) Zonder eigenaar b) Waarvan de eigenaar (tijdelijk) niet voor ze kan zorgen 2. In het wild levende dieren

6 Opschaling van dierenhulp

Wanneer de CDHO wordt ingeschakeld door de veiligheidsregio wordt er opgeschaald van dagelijkse praktijk naar: inzet bij crisisbeheersing. De CDHO beoordeelt wat er nodig is aan dierenhulp en hoeveel mensen, ambulances en welke materialen er nodig zijn. Ook wordt gekeken of de CDHO het zelf kan doen of dat er hulp van andere dierenambulances nodig is. De ondersteuning van andere dierenambulances kan uit de eigen regio komen, maar ook uit andere veiligheidsregio's.

6.1 Waarom opschalen?

Bij een oproep van de veiligheidsregio begint een dierenhulpinzet in principe bij het eerste opschalingsniveau. De CODA rijdt met een klein team naar de plaats van het incident. De ramp kan echter al zo groot zijn dat de CODA snel ziet dat er meer mensen en middelen nodig zijn. De CODA bespreekt dan met de CriCo of er opgeschaald moet worden naar het volgende niveau. Opschalen betekent dat er meer hulp wordt ingezet: meer mensen, dierenambulances en middelen en meer ondersteuning bij coördinatie. Dit kan ook van andere dierenambulances komen of van Stichting Dieren in Rampen. De opschaling wordt gemeld bij de veiligheidsregio (regionale meldkamer, OvD-B, OvD-Bz). Dierenhulporganisaties kunnen door opschalen elkaar gemakkelijker helpen bij grotere, complexe incidenten.

6.2 Uitleg niveaus opschaling DHO's

Voor dierenhulpverlening zijn vijf werkniveaus vastgesteld, waarvan vier opschalingsniveaus. Voor de verschillende niveaus is gekeken naar waar het incident plaatsvindt en welke inzet nodig is vanuit de dierenhulpverlening:

1. Dagelijkse praktijk
2. CODA
3. Crisisteam
4. Bovenregionaal
5. Landelijk

In paragraaf 6.8 staat een tabel met de verschillende opschalingen en de coördinatie die daarbij hoort. De tabel in paragraaf 6.9 geeft een overzicht van de coördinatie van de crisisprocessen bij bovenregionale (niveau 3) en landelijke (niveau 4) opschaling.

6.3 Niveau 0: Dagelijkse praktijk

Bij niveau 0 is er geen sprake van opschaling. Dit is de dagelijkse praktijk van een dierenambulance, waarbij het vaak om één of een paar dieren gaat die moeten worden gered, waarbij maximaal twee ambulances worden ingezet.

6.4 Niveau 1: CODA

De CDHO wordt opgeroepen door de veiligheidsregio. De inzet is bij één incident in één gemeente. De coördinatie vindt plaats door de CODA. De coördinerende dierenambulance kan het in principe zelf af met de beschikbare ambulances en mensen.

6.5 Niveau 2: Crisisteam

Soms wordt een incident groter of duurt het langer dan verwacht. Dan zijn er extra mensen of dierenambulances nodig. Bijvoorbeeld om medewerkers af te kunnen wisselen. De CODA heeft dan meer hulp nodig om het werk op de plek van het incident goed uit te voeren. Denk aan het verdelen van dieren over verschillende ambulances, of het tijdelijk opvangen van dieren die moeten wachten. Ook kan meer hulp nodig zijn op kantoor.

In zo'n situatie wordt door de CriCo opgeschaald en worden er meer crisisteamleden opgeroepen. Ook andere dierenambulance-organisaties in de regio kunnen gevraagd worden om te helpen. Als er in de eigen regio geen extra dierenhulp beschikbaar is, of als er meer hulp nodig is dan er organisaties zijn, dan wordt opgeschaald naar niveau 3: bovenregionaal.

6.5.1 CDHO zelf getroffen

Er is ook een andere situatie mogelijk. Dan is er geen hulp op straat nodig, maar wel een crisisteam. Bijvoorbeeld als de organisatie zelf te maken krijgt met een ramp of incident. Denk aan:

- **Ramp van buitenaf:** De dierenhulporganisatie ligt in een gebied met gevaar, zoals rook, overstroming of natuurbrand. Of krijgt te maken met langdurige uitval van stroom en/ of water.
- **Problemen op eigen locatie:** Er zijn gewonde dieren op de eigen locatie, bijvoorbeeld door brand. Extra hulp van buiten is nodig.

Afspraken met andere dierenambulances

Soms heeft de CDHO hulp nodig van andere dierenambulances in de regio:

1. Om extra hulp te geven op de plek van het incident
2. Om de normale dierenzorg buiten het incident over te nemen

Bij rampen en crisissituaties werken andere dierenhulporganisaties onder de leiding van de CDHO. Dit moet bij iedereen van tevoren duidelijk zijn. Het is goed om samenwerkingsafspraken hierover te maken, onder andere over de financiële afhandeling.

Andere dierenambulances kunnen ook helpen door de gewone, dagelijkse taken over te nemen. Ook hiervoor zijn van tevoren goede afspraken nodig.

6.6 Niveau 3 - Bovenregionaal

Er wordt opgeschaald naar bovenregionaal als:

- Hulp nodig is uit andere regio's. Bijvoorbeeld bij:
 - Een ramp die meerdere gemeenten treft in een veiligheidsregio en dierenhulp op meerdere plekken nodig is.
 - Een grote evacuatie met veel dieren die geregistreerd, opgevangen en vervoerd moeten worden.
- Er speciale kennis nodig is die niet in de regio aanwezig is, zoals bij oliebesmeurde vogels.
- Een ramp of crisis meerdere veiligheidsregio's raakt.
- Er bovenregionale coördinatie nodig is waarbij Stichting Dieren in Rampen (SDIR) helpt met de afstemming tussen CDHO's en met landelijke organisaties.

Elk crisisteam van de CDHO blijft verantwoordelijk voor de eigen regio.

6.6.1 Rol SDIR bij bovenregionaal

SDIR heeft geen eigen team van dierenhulpverleners, maar ondersteunt coördinatie van:

- Dierenhulporganisaties (CDHO's) onderling: voor de inzet van ambulances en opvangen die nodig zijn vanuit andere veiligheidsregio's.
- Het verkrijgen van aanvullende dierbenodigdheden.
- (Spontane) burgerhulp. Dit om te voorkomen dat ongetrainde mensen dieren gaan redden en/of hulpverleners in de weg lopen. SDIR doet dit door aanbod te helpen verzamelen en met Bevolkingszorg en de CDHO te coördineren waar inzet nodig is. Bevolkingszorg en de CDHO voeren de lokale inzet uit.
- Registratie van vermiste en gevonden dieren via Amivedi.
- Landelijke registratie van dieren die zijn geholpen.
- Crisiscommunicatie.
- Andere taken waarbij ondersteuning wordt gevraagd.

Als er overleg nodig is met landelijke overheden, wordt opgeschaald naar: landelijk niveau.

6.7 Niveau 4 – Landelijk

Als landelijke coördinatie nodig is bij een ramp of crisis wordt door SDIR opgeschaald naar niveau 4: landelijk. SDIR is verantwoordelijk voor de landelijke afstemming over dierenhulp met de overheid, waaronder ministeries, KCR2 (Knooppunt Coördinatie Regio's-Rijk) en bovenregionaal ROT. De CDHO blijft verantwoordelijk voor de uitvoering in de eigen veiligheidsregio.

Landelijke coördinatie kan bijvoorbeeld nodig zijn bij:

1. Dieren van vluchtelingen

Vluchtelingen worden met hun dieren verspreid over het hele land. Dieren moeten mogelijk

worden nagekeken door een dierenarts of worden gevaccineerd. Er moet worden gezorgd voor dierbenodigdheden.

2. Grootschalige uitbraak van dierziekten, zoals vogelgriep

Dierenhulporganisaties (DHO's) kunnen direct te maken krijgen met dierziekten, zoals de vogelgriep. Dit vraagt om landelijke inzet. Bestrijding van dierziekten valt onder het Ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid.³ Er moeten landelijke afspraken komen voor:

- a. Veilig werken voor dierenambulances en opvangcentra
- b. Vergoeding van kosten

CDHO's en veiligheidsregio's kunnen hierover ook afspraken maken in hun samenwerkingsovereenkomst.

3. Andere landelijke rampen

Denk bijvoorbeeld aan grote overstromingen of natuurbranden, waar mensen en dieren moeten worden geëvacueerd. SDIR zorgt dan voor de landelijke afstemming met de crisisbeheersing. CDHO's blijven werken onder hun eigen veiligheidsregio.

GRIP-Opschaling bij een crisis

De veiligheidsregio's gebruiken voor opschaling een systeem dat GRIP heet. Dat staat voor Gecoördineerde Regionale IncidentenbestrijdingsProcedure. Dit systeem helpt hulpdiensten en overheden, zoals gemeenten, om goed samen te werken bij een incident.

Er zijn vijf GRIP-niveaus: GRIP 1 tot en met GRIP 5. Het nummer zegt niet altijd iets over hoe ernstig het incident is. Het gaat vooral om wie er nodig zijn en wie de leiding heeft.

Wil je meer weten over GRIP? Kijk dan in het [*Handboek Basisinformatie Regionale Crisisbeheersing*](#).

³ Zie de bestuurlijke netwerkkaart dierziekte: <https://nipv.nl/wp-content/uploads/2022/03/201805-IFV-BNK-8-Dierziekte.pdf>

6.8 Schema Opschaling DHO's

Niveau	Situatie	Coördinatie
0. Dagelijkse Praktijk	1. Normale oproep (publiek, brandweer, politie) 2. 1 of enkele dieren hebben hulp nodig 3. Inzet van 1 of 2 dierenambulances	Normale coördinatie
1. Regionaal/ CODA	• Oproep veiligheidsregio • Eén plaats incident • (Mogelijke) hulp aan meerdere dieren • (Mogelijke) inzet meerdere ambulances	• CODA organiseert alle activiteiten op plaats incident met enkele DHVers-C • CriCo-DA coördineert op kantoor. Eventueel met ondersteuning van andere medewerkers
2. Regionaal/ Crisisteam	• Oproep veiligheidsregio • Eén plaats incident, evt. effectgebied • CODA gaat ter plaatse en schaal op wanneer: • Hulp aan een grotere groep dieren wordt verwacht • Meerdere ambulances nodig zijn • De inzet lang kan duren	• CODA coördineert ter plaatse • CriCo-DA coördineert op kantoor en schakelt meer crisisteamleden in om te helpen. (veld en/ of kantoor) • CriCo-DA schakelt zo nodig andere dierenambulances in -uit de eigen regio. • CriCo-DA schakelt zo nodig het crisismanagementteam in
	• CDHO wordt zelf getroffen door incident/ ramp	• Crisisteam coördineert evacuatie/ hulp aan eigen dieren • Crisismanagementteam wordt ingeschakeld
3. Boven- regionaal	• Oproep veiligheidsregio • Ramp/ crises in meerdere gemeenten en/ of veiligheidsregio's • Er is hulp nodig van DHO's vanuit andere veiligheidsregio's, omdat: • Er veel dieren zijn getroffen • De CDHO en mogelijk andere lokale DHO's zelf zijn getroffen • Hulp nodig is in meerdere gemeenten	• Coördinatie in de eigen regio gebeurt door het crisisteam, zo nodig ondersteund door crisismedewerkers vanuit andere regio's • SDIR coördineert de inzet van DHO's van buiten de regio • SDIR ondersteunt bijvoorbeeld de crisiscommunicatie, coördinatie burgerhulp en afstemming met crisisbeheersing
	• Er is een olieramp op zee of in de binnenwateren • Meerdere dieren (vogels) worden getroffen	➤ Crisisteam coördineert de inzet samen met SON-RESPONS/ aangesloten opvang op basis van vastgestelde protocollen ➤ Zonodig worden DHO's uit andere veiligheidsregio's ingezet (onder meer uit het SON-RESPONS netwerk) en de hulp van SDIR ingeschakeld
4. Landelijk	• Er is landelijk een ramp/ crisis uitgeroepen en in meerdere veiligheidsregio's is dierenhulp nodig.	• SDIR coördineert landelijk de inzet van dierenhulp • SDIR sluit aan bij landelijke overleggen van de crisisbeheersing • CDHO coördineert de inzet in de eigen veiligheidsregio

6.9 Overzicht crisisprocessen bij opschaling bovenregionaal en landelijk

Besturende Crisisprocessen	Welke samenwerking	Wie coördineert
<i>Melding & alarmering</i>	○ Alarmeren van DHO's omliggende regio's ○ Aanvragen van bovenregionale DA bijstand ○ Aanvragen van dierenopvang in andere regio's	• CriCo-DA van getroffen (bron)regio • CriCo-DA van getroffen (bron)regio • CriCo-DA van getroffen (bron)regio
<i>Op- & afschaling</i>	• Afstemmen van opschalingsniveau van verschillende regio's • Besluiten over op-/afschaling • Landelijke coördinatie van DHO's	• CriCo-DA's van alle regio's die inzet plegen + SDIR • SDIR, in overleg met regio's die inzet plegen • SDIR
<i>Leiding & coördinatie</i>	○ Onderlinge afstemming tussen crisisteams als meerdere regio's tegelijkertijd zijn opgeschaald ○ Afstemming van specialistische adviezen over redding en opvang van specifieke diersoorten	• CriCo-DA's van alle regio's die inzet plegen, onder leiding van SDIR • CriCo-DA's van alle regio's die inzet plegen, onder leiding van SDIR
<i>Informatie-management</i>	• Bovenregionale/landelijke informatie-uitwisseling	• Landelijk informatiebeeld multidisciplinaire crisisbeheersing in LCMS: LOCC • Bovenregionale informatie-uitwisseling tussen DHO's: SDIR
<i>Crisis-communicatie</i>	• Onderlinge afstemming van crisiscommunicatie als meerdere DHO's tegelijkertijd zijn opgeschaald	• CriCo-DA's of TV's Communicatie van DHO's van alle regio's die inzet plegen, onder leiding van SDIR • SDIR ondersteunt of neemt over

Uitvoerende Crisisprocessen		Welke samenwerking	Wie coördineert
(Ondersteunen van) Redden van dieren		• Coördineren van bovenregionale dierenambulance-bijstand: hoeveel uit welke regio, aanrijroute, opstelplaats	Verschillende opties: • CriCo-DA van getroffen (bron)regio • CriCo-DA van naburige regio (om bronregio te ontlasten) • SDIR
Medische hulp aan dieren		• Coördineren van bovenregionale bijstand dierenambulances: hoeveel uit welke regio, aanrijroute, opstelplaats, • Coördineren van bovenregionale bijstand dierenartsen via CDHO's	• Bijstand dierenambulances en dierenartsen: zie vorige punt.
Transport van dieren (bij ontruiming/ evacuatie)		➔ Coördineren van bovenregionale spreiding van gewonde en gevonden dieren naar dierenopvangen in andere regio's ➔ Coördineren van aanvullende (bovenregionale/landelijke transportcapaciteiten)	Verschillende opties: • CriCo-DA van getroffen (bron)regio • CriCo-DA van getroffen van naburige regio (om bronregio te ontlasten) • SDIR ondersteunt waar nodig coördinatie
Opvang & verzorging van dieren		➔ Aanvragen en coördineren van bovenregionale personele bijstand van DA's, DO's en dierenartsen voor (crisis)noodopvanglocaties ➔ Aanvragen en coördineren van bovenregionale materiële bijstand (strategische voorraden dierenhulpmaterialen) ➔ Coördineren van bovenregionale spreiding over hotels en vakantiehuizen en/of meerdere (crisis)noodopvanglocaties ➔ Kanaliseren van bovenregionale burgerinitiatieven voor opvang bij gastgezinnen	• Bij slechts één getroffen (bron)regio: het crisisteam van de getroffen regio • Bij meerdere getroffen regio's en meerdere helpende regio's: SDIR
Schoonmaken van besmeurde vogels		➔ Aanvragen en coördineren van bovenregionale inzet vrijwilligers	• Kust/IJsselmeer: coördinatie door Rijkswaterstaat, inzet aangesloten DHO's via SON-Respons • Binnenwateren: NTB • SDIR ondersteunt waar nodig coördinatie inzet CDHO's
Registratie van getroffen dieren		• Bovenregionale invoer van opgevangen/gevonden/ vermiste dieren in (zelfde) registratiesysteem • Ondersteuning door Amivedi	• Taakverantwoordelijke Dierregistratie van bronregio • SDIR ondersteunt waar nodig en brengt registraties bij elkaar
Verwijderen en zorgen voor overleden dieren		• Verdeling van werklust als die de regionale capaciteit overstijgt	• Crisisteams van getroffen regio('s)

7 Mobilisatie van het crisisteam

Het crisisteam van de CDHO wordt ingezet na een oproep vanuit de veiligheidsregio. Dit kan in elke regio anders verlopen, want veiligheidsregio's vullen dit verschillend in. Ook zijn CDHO's niet overal op dezelfde manier bereikbaar. In dit hoofdstuk wordt uitgelegd hoe melding of alarmering in het algemeen werkt. De CDHO moet hierover goede afspraken met de veiligheidsregio.

De CDHO kan worden ingezet bij elke ramp of crisis waarbij dieren hulp nodig hebben. De vraag is niet om welke soort ramp of crisis het gaat, maar of de hulpdiensten ondersteuning nodig hebben voor hulp aan dieren.

Er zijn drie soorten situaties waarin de CDHO meestal wordt ingeschakeld:

1. Als de **hulpdiensten (brandweer, Bevolkingszorg, politie)** ondersteuning nodig hebben van CDHO/dierenhulporganisaties om te helpen bij (mensen met) huisdieren/ kleine hobbydieren en in het wild levende dieren die getroffen zijn door een ramp/crisis
2. Als de **dierenhulporganisaties zelf getroffen** (kunnen) worden door een ramp of crisis
3. Als een collega-CDHO of SDIR een **bovenregionaal bijstandsverzoek** doet

7.1 Melding & alarmering

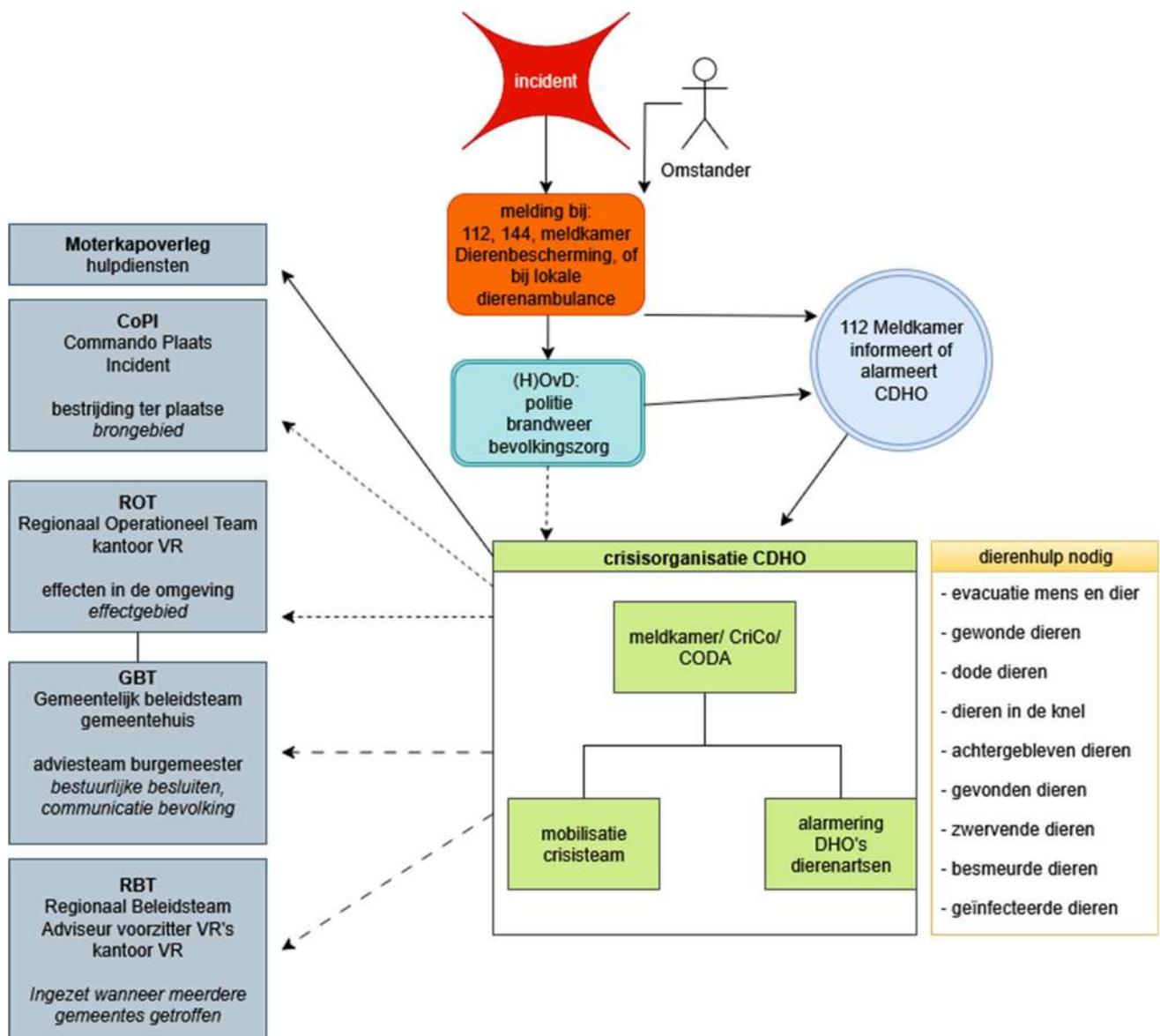
Het proces van melding en alarmering is bedoeld om snel de juiste mensen binnen een CDHO te waarschuwen en af te spreken of en welke inzet voor dierenhulp nodig is. Er is een verschil tussen een melding en een alarmering. We hebben het hier alleen over de meldingen van grootschalige incidenten, rampen of crises.

Melding:

Een melding is een bericht dat er een groot incident is waar mogelijk dierenhulp nodig is. Het betekent niet dat de CDHO meteen naar de plek van het incident moet gaan. De CriCo en CODA worden wel gewaarschuwd. Zij bepalen samen of ze ook al meer crisisteamleden willen informeren of oproepen om klaar te staan. De CDHO kan na een melding van bijvoorbeeld burgers zelf contact zoeken met de veiligheidsregio voor meer informatie.

Alarmering:

Een alarmering is een dringende oproep om iets te doen. Welke actie nodig is, wordt besproken met degene die de oproep heeft gedaan vanuit de veiligheidsregio. De CriCo en CODA van de CDHO komen meteen in actie en bepalen samen wat er nodig is. Er zijn maar een paar functies binnen de crisisbeheersing die een CDHO kunnen alarmeren. Hier moet een meldkamer van de CDHO goed op letten.

7.2 Wie kan alarmeren?

De CDHO kan op drie manieren worden gealarmeerd door de veiligheidsregio:

1. **Officieren van Dienst (OvD)** van brandweer, Bevolkingszorg of politie. Zij doen dit vaak in overleg met elkaar in het Commando Plaats Incident (CoPI), wanneer op de plek van het incident blijkt dat er dierenhulp nodig is.
2. **Algemeen Commandanten (AC)** van dezelfde diensten. Zij doen dit in overleg in het Regionaal Operationeel Team (ROT), bijvoorbeeld als dierenhulp nodig is buiten het directe rampgebied, of als dierenhulporganisaties zelf getroffen zijn.
3. De **112-meldkamer** die de alarmering uitvoert op verzoek van de OvD of AC.

Daarnaast kan de CDHO ook worden gealarmeerd door dierenhulporganisaties:

1. Een andere **dierenambulance** die op de plek van het incident merkt dat extra hulp en coördinatie nodig is.
2. Een **dierenhulporganisatie** die zelf getroffen is en hulp nodig heeft.
3. Een **collega-CDHO** uit een andere regio die extra ondersteuning vraagt.
4. **SDIR**, bij een grote ramp of crisis die meerdere regio's raakt (bovenregionale of landelijke inzet).

Wanneer een oproep komt vanuit een andere dierenhulporganisatie zal de CDHO zelf contact moeten zoeken met de eigen veiligheidsregio om te overleggen over de inzet.

Een CDHO die gaat helpen in een andere regio hoeft dit niet meteen te melden in de eigen regio. Behalve als het lang gaat duren, omdat er dan minder capaciteit beschikbaar is in de eigen veiligheidsregio.

7.3 Verschil met dagelijkse praktijk

Bij grote incidenten is het niet altijd meteen duidelijk of er een officiële alarmering is vanuit de veiligheidsregio. Dierenambulances krijgen ook telefoontjes van politie, brandweer, bevolkingszorg of gemeenten voor gewone dagelijkse hulp. Dit kan leiden tot verwarring. Er worden daardoor bijvoorbeeld gewone vrijwilligers ingezet in plaats van getrainde crisisteamleden. Ook kan de oproep niet goed worden geregistreerd waardoor het onduidelijk is wie later de kosten betaalt. Daarom is het belangrijk om goede afspraken te maken met de eigen veiligheidsregio over wie de CDHO kan oproepen. Het helpt ook als de meldkamer, CriCo en CODA van de CDHO een vast uitvraagprotocol gebruiken (zie paragraaf 7.5).

7.4 Bereikbaarheid CDHO

Elke CDHO maakt met de eigen veiligheidsregio afspraken over de bereikbaarheid.

Dierenambulances hebben dit op verschillende manieren georganiseerd. Vaak verloopt dit via een meldkamer. Deze kan bij de dierenambulance zelf aanwezig zijn of via een externe dienst georganiseerd, bijvoorbeeld voor de nacht.

Apart crisisnummer

Het voorstel is om in de toekomst een apart crisisnummer in te stellen via iTel alert of een vergelijkbare service van de veiligheidsregio. (iTel Alert wordt niet in alle veiligheidsregio's gebruikt, maar wordt hier als voorbeeld gebruikt).

Bij iTel Alert kan de veiligheidsregio een vast (085-)nummer aanvragen, dat via het meldkamersysteem automatisch kan worden doorgeschakeld via een app. Dit kan:

- Naar het standaard telefoonnummer van de meldcentrale van de CDHO
- Naar een mobiele 'pikettefoon' die wordt doorgegeven aan de dienstdoende medewerker
- Naar het eigen nummer van de crisisfunctionaris (CODA of CriCo) tijdens kantooruren, en buiten kantooruren naar de meldcentrale

Er kunnen meerdere nummers worden opgenomen. Er wordt automatisch naar het volgende nummer gebeld, net zolang er wordt opgenomen.

Voor alarmering via iTel Alert kunnen de volgende standaardboodschappen worden gebruikt door de veiligheidsregio:

- “Grootschalige dierenhulp CDHO [regio X] op verzoek van [brandweer/politie/bevolkingszorg]. Neem contact op met [telefoonnummer OvD/AC]”
- “Verzoek van [brandweer/politie/bevolkingszorg] om advies CDHO [regio X] over incident met dieren. Neem contact op met [telefoonnummer OvD/AC]”
- “Voorwaarschuwing incident met mogelijke gevolgen voor dierenhulporganisaties. Neem contact op met [telefoonnummer OvD/AC]”

7.5 Uitvraag meldingen

Om er zeker van te zijn dat bij een crisismelding zoveel mogelijk belangrijke informatie wordt gevraagd om de eerste inzet te kunnen bepalen, is het goed om hiervoor een standaard vragenlijst (uitvraagprotocol) op te stellen. Dit wordt gebruikt door de meldcentrale, de CODA of de CriCo (afhankelijk van hoe de bereikbaarheid is geregeld). Iedereen moet het protocol kennen en er regelmatig mee oefenen. Er zijn verschillende methodes mogelijk. Bij ambulances voor mensen wordt de Engelse methode METHANE gebruikt. Het protocol kan worden aangepast op basis van ervaringen en evaluaties. Stichting Dieren in Rampen heeft een eigen methode opgesteld: het SDIR-uitvraagprotocol. De voorbeelden zijn te vinden in bijlage 10.1.

7.6 Alarmeren crisisteamleden

Naast afspraken over hoe alarmering door de veiligheidsregio plaatsvindt, is het ook nodig om een systeem op te zetten voor het alarmeren van de eigen crisisteamleden. Hoe kunnen mensen worden bereikt en hoe zorg je ervoor dat er altijd een kernteam van mensen klaarstaat?

Binnen het team moet worden afgesproken wie wanneer bereikbaar is, zodat er altijd een kernteam beschikbaar is. Hiervoor kunnen piketdiensten worden gebruikt.

7.7 Bereikbaarheid crisisteam

Crisisteamleden moeten goed bereikbaar zijn. Hierover maakt een CDHO afspraken met de crisised medewerkers. Dit kan bijvoorbeeld door een aparte Signal of WhatsApp groep aan te maken en af te spreken dat mensen binnen 15 minuten reageren of ze wel of niet kunnen komen. Er kan ook altijd gebeld worden.

Een andere mogelijkheid is [Multibel standaard](#). Dit is een gratis toepassing van het Multibel alarmeringssysteem voor maximaal 25 mensen. In de app kunnen alle crisised medewerkers worden toegevoegd. Er kan worden bepaald wie een alarmering kan starten. De App alarmeert en gaat zelfs door de stille stand van een telefoon heen. Dit is een erg hard geluid en niet te missen. Medewerkers kunnen wel zelf een toon kiezen. Komt er geen reactie dan wordt er gebeld door het systeem.

7.7.1 Piketdiensten

Een piketdienst betekent dat iemand klaarstaat om te werken buiten normale werktijden, bijvoorbeeld 's avonds, 's nachts of in het weekend. Die persoon wordt alleen gebeld als er iets dringends gebeurt, zoals een noodgeval of een probleem dat meteen opgelost moet worden.

Een CDHO stelt hiervoor een apart rooster op, bijvoorbeeld voor een maand of een kwartaal. Het is aan te raden om zeker 5 mensen te hebben die klaarstaan. Hier zitten in ieder geval een CriCo en een CODA bij en DHV-Cers.

Er kan ook een hard en zacht piket worden ingesteld. De verschillen zijn:

Hard piket

- Verplicht beschikbaar: Je moet bereikbaar zijn en meteen reageren als je wordt opgeroepen
- Altijd bereikbaar: 24 uur per dag, 7 dagen per week
- Directe inzet: Je stopt met je gewone werk of bezigheden om meteen te helpen

Zacht piket

- Vrijwillige beschikbaarheid: Je kiest zelf of je reageert op een oproep
- Niet verplicht bereikbaar: Je wordt gebeld, maar je hoeft niet op te nemen of te komen
- Flexibele inzet: Je hoeft je werk niet te onderbreken, maar kunt aangeven of je beschikbaar bent

7.7.2 Opkomsttijd

Hoe snel hulpdiensten bij een ramp moeten zijn, wordt per veiligheidsregio vastgelegd. In de meeste gevallen moet een officier van dienst binnen 30 minuten op de plek zijn. Andere organisaties hebben vaak een uur de tijd om aan te komen. Dit lukt niet altijd, vooral in grote regio's. Dierenambulances zijn ook geen voertuigen met voorrang. Daarom moeten CDHO's duidelijke en haalbare afspraken maken met hun veiligheidsregio over opkomsttijden.

8 Samenwerken met de crisisbeheersing

Dierenhulp in de crisisbeheersing is nieuw. Samenwerking is nog nauwelijks vastgelegd of uitgewerkt. Er zijn verschillende processen binnen de crisisbeheersing waar dierenhulpverleners mee te maken kunnen krijgen. De komende jaren zal dierenhulp worden opgenomen in plannen en werkinstructies en praktijkervaring worden opgebouwd.

Voor dierenhulp belangrijke processen in de crisisbeheersing

8.1 Ondersteuning hulpdiensten

Dierenhulpverleners hebben een ondersteunende functie bij een ramp of crisis. Het crisisteam volgt altijd de aanwijzingen op van de Officier van Dienst (OvD) van Bevolkingszorg, brandweer of politie. Dit is belangrijk voor de veiligheid van alle teamleden, maar ook voor de geloofwaardigheid en reputatie van de CDHO als crisispartner. Zelf actie ondernemen brengt dit in gevaar.

De CriCo en CODA zijn beiden contactpersoon voor de veiligheidsregio. In het algemeen heeft de CriCo contact met de 112 meldkamer bij de alarmering en de CODA met de OvD in het veld. Het is erg belangrijk dat de CriCo en CODA van elkaar weten wat er gebeurt en nodig is. Ze houden elkaar goed op de hoogte. Ze geven daarnaast belangrijke ontwikkelingen door aan hun contactpersoon bij de veiligheidsregio.

8.2 Werken met de Officier van Dienst in het veld

Het eerste contact met de OvD kan al beginnen bij de alarmering, of op weg naar de plaats van het incident. Dit hangt af van hoe de alarmering is georganiseerd bij de CDHO (zie paragraaf 7.4) en welke afspraken hierover zijn gemaakt met de veiligheidsregio. De eerste informatie over het incident is beschikbaar door het gebruiken van een uitvraagprotocol bij de alarmering (zie paragraaf 7.5).

De CODA bespreekt in ieder geval met de OvD:

- Hoe samenwerking tussen de hulpdiensten wordt gecoördineerd
- Hoe de veiligheid van het team bij de plaats van het incident wordt gewaarborgd
- Hoe het contact verloopt tussen CODA en OvD: hoe vaak op en welke manier
- Welke inzet er voor dieren wordt verwacht

Een CODA kan worden uitgenodigd voor een motorkapoverleg en eventueel een CoPI.

Bij een crisis, zoals een grote brand, kunnen mogelijk niet alle dieren worden gered. Dit kan heel frustrerend zijn. Wel kan de CODA bij de OvD aangeven welke dierenhulp nodig is en wat het crisisteam kan doen. Bijvoorbeeld als eigenaren bij de dierenambulance melden dat hun dier is achtergebleven. Wanneer het veilig genoeg is kan de brandweer, eventueel ondersteund door dierenhulpverleners, proberen om achtergebleven dieren te redden. Dit kan soms pas een dag later.

Motorkapoverleg

9 OTO (opleiden, trainen, oefenen)

In eerdere hoofdstukken is al gezegd dat het belangrijk is om goed getrainde crisisteams te hebben. Deze teams moeten weten wat ze moeten doen en regelmatig blijven oefenen. Zo blijven hun vaardigheden goed. Door training en oefening voelen mensen zich zekerder, hebben ze minder stress en kunnen ze beter reageren op onverwachte situaties.

Alle crisisteams voor dierenhulp krijgen dezelfde training. Daardoor is de kwaliteit overal gelijk en kunnen medewerkers makkelijk in andere regio's werken. Oefeningen worden meestal in de eigen regio georganiseerd. CDHO's kunnen meedoen aan een oefening van de veiligheidsregio of zelf een oefening regelen. Een overzicht van de eisen voor training en oefening is te vinden in paragraaf 9.4.

In 2025 zijn de eerste trainingen begonnen. Samen met [Good Work](#) zijn er twee basistrainingen gemaakt: een onlinetraining en een training met een simulatie.

9.1 E-learning modules

De onlinetraining is bedoeld voor alle crisisteamleden en gaat over de volgende onderwerpen:

Onderwerp	Inhoud
1. Het stelsel van crisisbeheersing	
A. Crisismanagement en crisisbeheersing in Nederland	Veiligheidsregio, soorten crises en hoofdthema's, GRIP structuur, rollen in de opschalende multidisciplinaire teams, Wat is en doet bevolkginszorg.
B. Crisisprocessen	Leiding en coördinatie, melding en alarmering, informatiemanagement (met aandacht voor BOB) en communicatie, opschalen en afschalen.
2. Het crisisteam van de CDHO	Belangrijke taken in het team, alarmering en opschaling, samenwerking met crisisbeheersing, dierenhulp die kan worden geboden.
3. Stress en spanning in crisis	Het belang van goed omgaan met stress. Handreikingen om stress te verminderen.
4. Oefenen met minicasussen	Scenario's

9.2 Simulatietraining

De simulatietraining met scenario's is bedoeld voor de CriCo-DA en de CODA. De training duurt één dag en gebeurt onder meer met Virtual Reality.

Training	Doelgroep	Type	Onderdelen
Simulatietraining Op basis van verschillende scenar'o's	Coördinatoren binnen de CDHO	Virtual Reality training van een dag	Melding en alarmering, ter plaatse komen, afstemmen met de OvD-Bz, afstemmen tussen crisisteamleden, BOB, deelnemen aan een motorkapoverleg, scenario en tijdlijn denken.

9.3 Verdiepingstraining: veilig werken bij brand

Dierenambulances worden vaak opgeroepen bij branden. Het is dan belangrijk om te weten hoe je veilig kunt werken. Daarom is er een speciale workshop gemaakt door een brandweerman met ervaring bij een dierenambulance.

In de workshop leer je onder andere:

- Hoe je veilig naar een brand rijdt (bovenwinds aanrijden)
- Hoe je de ambulance goed en veilig parkeert
- Hoe je veilig werkt op de plek van de brand
- Hoe je dieren helpt die brandwonden of rook hebben ingeademd

De workshop wordt gegeven via de DierenLot Academie en aan CDHO's.

9.4 OTO overzicht crisisteamleden

	DHV-C1 Basisdierenhulpverlener	DHV-C2 Dierenhulpverlener die eerste coördinatie kan verzorgen	DHV-C3 Taakverantwoordelijke crisisproces	DHV-C4 CODA en CriCo
Ervaring	Minimaal 1 jaar actuele relevante praktijkervaring bij een dierenambulance	Minimaal 2 jaar actuele praktijkervaring in het veld bij een dierenambulance	Minimaal 2 jaar actuele relevante praktijkervaring bij een dierenambulance	Minimaal 2 jaar actuele ervaring in een coördinerende rol bij een dierenambulance
Taken	Basistaken onder toezicht, bijvoorbeeld als (taakverantwoordelijke informatieverwerking of logistiek)	- Zijn DHVer-C in het veld - Eventueel aanspreekpunt tot CODA arriveert - Zelfstandig helpen met stabiliseren/vervoeren en opvangen van dieren	Alle Taakverantwoordelijken voor een specifiek deelproces bij een respons (informatie, communicatie, ondersteuning)	CriCo: Voorzitter van het crisisteam, overziet de hele operatie, werkt vanuit de dierenambulance, CODA: Leidt het team op de plaats van het incident.
Opleiden en trainen	- Basiscursus Dierenambulance (of gelijkwaardige interne opleiding). - Basiscursus crisisbeheersing (e-learning)			
		- Training alarmering/ mobilisatie – scenariotrainning - Eén verdiepingstraining per jaar (o.a. veilig werken bij brand)		
			Specifieke training voor eigen taak (bijv. meldkamer, informatiemanagement, crisiscommunicatie, enz.)	
				- Simulatietraining - Informatiemanagement - Aantoonbare kennis van alle deelprocessen
Oefenen	- Minimaal 1x per jaar eigen mobilisatie oefenen - Oefent zo mogelijk mee met oefeningen van de VR	- Minimaal één taakrelevante oefening per jaar - Oefent mee met minimaal één gezamenlijke oefening met de VR	- Oefent mee met alle interne oefeningen - Oefent mee met alle gezamenlijke oefeningen met de VR	- Oefent mee met alle interne oefeningen - Oefent mee met alle gezamenlijke oefeningen met de VR

10 Bijlagen

10.1 Voorbeeld uitvraagprotocollen

10.1.1 METHANE

	Aandachtspunt	Kernvraag
M	Major incident (grootschalig Incident)	Wat is er gebeurd?
E	Exact location (precieze locatie)	Waar is het gebeurd?
T	Type incident (soort incident)	Wat voor soort incident is het?
H	Hazards (gevaaren, risico's)	Welke gevaren zijn er voor dieren en hulpverleners?
A	Access (toegang)	Hoe kunnen dierenhulpverleners het rampgebied veilig bereiken? (veilige aanrijroute en parkeerplaats)
N	Number of casualties (aantal slachtoffers)	Hoeveel en welke soorten dieren zijn getroffen?
E	Emergency Services (hulpdiensten)	Welke hulpdiensten zijn ingezet en aan bij welke hulpdienst moet de CODA zich melden (brandweer, politie of bevolkingszorg)?

10.1.2 SDIR-uitvraagprotocol

S = Situatie

- Soort incident (bijv. grote brand, overstroming)
- Locatie (adres(sen), coördinaten, omgeving)
- Omvang van het incident
 - ☐ hoeveel woningen/ appartementen
 - ☐ één of meerdere plaatsen incident
 - ☐ één of meerdere veiligheidsregio's
- ☐ Anders

D = Dieren

→ **Aantal betrokken dieren (geschat)**

- ☐ huisdieren
- ☐ hobbydieren
- ☐ vee
- ☐ wilde dieren

→ **Soorten dieren**

- ☐ huisdieren
- ☐ hobbydieren
- ☐ vee
- ☐ wilde dieren

Eventuele bijzonderheden:

I = Inzet

- ☐ Welke inzet nodig
 - ☐ advies
 - ☐ ambulance ter plaatse
 - ☐ paraat zetten crisisteam
 - ☐ ondersteuning bij noodopvang
 - ☐ Anders:
- ☐ Wie vraagt aan?
 - ☐ brandweer
 - ☐ bevolkingszorg
 - ☐ gemeente
 - ☐ Anders:
- ☐ Contactpersoon- en gegevens bij Veiligheidsregio
 - ☐ OVD ter plaatse
 - ☐ andere relevante contacten

R = Risico's

- Gevaren
 - ☐ rook
 - ☐ chemische vervuiling
 - ☐ mogelijk agressieve dieren
 - ☐ snelstromend water
 - ☐ Anders:
- Veilige aanrijroute
- Veilige opstelplaats
- Benodigde beschermende middelen

10.2 Taakkaarten

10.2.1 Taakkaart Coördinator veldteam Dierenambulance (CODA)

Doel

- Coördinatie van hulp aan getroffen dieren op de plaats incident:
 - Opvangen en verzorgen van dieren (o.a. bij tijdelijke opvanglocatie)
 - Transport naar dierenarts, opvanglocatie of gezamenlijke opvangplek
-

Functienaam

- Coördinator veldteam Dierenambulance (CODA)
-

Alarmering door

- Gemeenschappelijke meldkamer veiligheidsregio
 - OvD-Bz/ (H)OvD-B
 - Meldkamer CDHO of CriCo
-

Contact bij Veiligheidsregio

- OvD-Bz bij plaats incident: opvang, verzorging, transport, crisiscommunicatie
 - (H)OvD-B bij plaats incident: redding
-

Coördinatie

- Coördineert inzet crisisteamleden en dierenambulances op plaats incident
- Coördineert inzet crisisteamleden, dierenhulpverleners bij noodopvang voor mensen en (huis)dieren

 CODA kan één rol tegelijk vervullen → extra inzet nodig bij gelijktijdige inzet (Taakverantwoordelijke Opvang, andere CODA evt. uit andere regio).

Werkplek

- Plaats incident of locatie voor opvang & verzorging
-

Kerntaken (zie checklist voor uitwerking)

1. Leidinggeven aan en inzet bepalen van crisisteamleden en eventuele andere dierenhulpverleners en/of dierenambulances bij plaats incident
 2. Ontvangen en beoordelen van meldingen voor inzet crisisteam (samen met CriCo)
 3. (Op regelmatige basis) afstemmen met CriCo over benodigde bijstand
 4. Afstemmen met andere hulpdiensten bij plaats incident (OvD-Bz/ (H)OvD-B)
 5. Adviseren en informeren OvD over dierenhulp
-

Overleg & Samenwerking

- **Veiligheidsregio:** Afstemming met OvD (OvD-Bz/ (H)OvD-B)
 - **Veiligheidsregio:** Op verzoek: deelname aan motorkapoverleg/ CoPI
 - **Extern:** samenwerking met ondersteunende dierenambulances
 - **Intern:** Samenwerking met CriCo, crisisteamleden en taakverantwoordelijken in het veld
-

Hulpmiddelen

1. Taakkaarten/ checklists taken crisisteamleden veld
 2. Mobiele telefoon/ portofoon (wanneer in gebruik)/ opladers
 3. Registratieformulieren voor dieren
 4. Overige checklists en formats
 5. Hesje CODA
 6. (Kopieën van) kentekenbewijs en verzekeringspapieren van de dierenambulance
-

10.2.2 Checklist taken CODA

Vorbereiding & Alarmering

1. Bevestig melding/ alarmering
 2. Neem contact op met CriCo-DA voor eerste briefing en bepalen van de inzet
 3. Ga naar de dierenambulance en zorg voor een goed uitgeruste dierenambulance
 4. Bevestig opkomst bij OvD en geef kenteken dierenambulance(s) door. Ga met crisisteamleden via veilige route naar opstelplaats plaats incident.
 5. Bij aankomst: maak afspraken met OvD over veiligheid, inzet voor dierenhulp, onderlinge communicatie en momenten voor overleg
-

Uitvoering Activiteiten bij plaats incident

1. Verken situatie en overleg (opnieuw) met CriCo over inzetplan
2. Bepaal noodzaak inzet op incidentlocatie en opvanglocatie
3. Vertaal inzetplan naar concrete acties
4. Wijs taakverantwoordelijken aan of vraag extra inzet via CriCo (als dit nodig is)
5. Maak afstemmingsafspraken met CriCo en taakverantwoordelijken (hoe, hoe vaak en waar overleggen)
6. Geef leiding aan crisisteam, dierenhulpverleners en taakverantwoordelijken
7. Controleer voortgang en pas inzetplan aan als dit nodig is
8. Informeer CriCo over voortgang en bespreek aandachtspunten
9. Bewaak veiligheid crisisteam en overleg met OvD over maatregelen
10. Stem regelmatig af met OvD en volg aanwijzingen op

Beëindiging Activiteiten

1. Stem af over afschaling met OvD en CriCo
2. Overleg met CriCo over behoefte aan nazorg voor crisisteamleden
3. Zorg voor verslaglegging van de inzet ter plaatse
4. Draag bij aan interne en externe evaluatie

10.2.3 Taakkaart Crisiscoördinator Dierenambulance (CriCo-DA)

Doel

- Leidinggeven aan het crisisteam en alle crisisprocessen op kantoor
-

Functienaam

- Crisiscoördinator Dierenambulance (CriCo-DA)
-

Alarmering

- Ontvangt alarmmelding via:
 - Meldkamer veiligheidsregio
 - OvD-Bz / (H)OvD-B
 - Meldkamer CDHO of CODA
-

Contact Veiligheidsregio

- OvD-Bz: opvang, verzorging, transport, crisiscommunicatie
 - (H)OvD-B: redding
 - Andere aangewezen contactpersoon vanuit de Veiligheidsregio: Bijvoorbeeld Regionaal Operationeel Team (ROT), de meldkamer veiligheidsregio of een ander persoon van Bevolkingszorg (voor crisiscommunicatie of andere processen)
-

Coördinatie

- Coördineert crisisteamleden CDHO vanuit kantoor
 - Stemt af met andere DHO's als dit nodig is
-

Werkplek

Kantoor CDHO of afgesproken locatie via veiligheidsregio

Kerntaken (zie checklist voor uitwerking)

1. Leidinggeven aan crisisteam en crisisprocessen (buiten plaats incident)
 2. (Continue) afstemmen met CODA over de inzet en zorgen voor ondersteuning veldteam
 3. Ontvangen en beoordelen van meldingen voor inzet crisisteam (samen met CODA)
 4. Alarmeren en informeren van crisisteam en andere dierenhulporganisaties (DHO's)
 5. Besluiten over opschaling en afschaling van inzet na afstemming met de CODA
 6. Bewaken veiligheid en welzijn van het crisisteam
 7. Betrekken van crisismanagementteam en/ of externe experts (als dit nodig is)
 8. Adviseren en informeren van contactpersoon bij Veiligheidsregio
 9. Coördineren van crisiscommunicatie in overleg met Veiligheidsregio
-

Overleg & Samenwerking

- **Veiligheidsregio:** Meldkamer, OVD-Bz, (H)OvD-B, ROT, overige contactpersonen
 - **Extern:** Coördinatoren CDHO's (binnen/buiten regio), dierenartsen, externe adviseurs, Stichting Dieren in Rampen, andere partners, enz.
 - **Intern:** CODA, taakverantwoordelijken op kantoor, andere crisisteamleden, crisismanagementteam, enz.
-

Hulpmiddelen

1. Crisismanagementsysteem
2. Draaiboek vanuit Veiligheidsregio
3. Taakkaarten crisisteamleden
4. Convenanten & samenwerkingsovereenkomsten
5. Overzicht DHO's in ArcGIS van Stichting Dieren in Rampen
6. Bereikbaarheidslijsten/ alarmeringslijsten

10.2.4 Checklists werkzaamheden CriCo-DA

Voorbereiding & Alarmering

1. Bevestig het alarm en de opkomst
 2. Start een logboek voor verslaglegging
 3. Vraag inzetbehoefte uit (bijv. via METHANE of SDIR)
 4. Bepaal het opschalingsniveau
 5. Neem contact op met de Officier van Dienst (OvD)
 - a. CODA heeft contact op plaats incident
 - b. CriCo heeft contact met Regionaal Operationeel Team (ROT)
 6. Vertaal inzetopdracht naar een inzetplan
 - a. Denk aan: materialen, voertuigen, veiligheid, enz .
 7. Bepaal samenstelling en werklocatie van crisisteam
 8. Alarmeer dienstdoende CODA voor leiding op locatie (wanneer nog niet gealarmeerd)
 9. Stem de inzet af met de CODA
 10. Alarmeer crisisteamleden en informeer over opkomstlocatie
 11. Alarmeer andere DHO's en dierenartsen als dit nodig is
 12. Informeer CDHO's van omliggende regio's en Stichting Dieren in Rampen als dit nodig is
-

Uitvoering Activiteiten

1. Stem regelmatig af met CODA over situatie en benodigde ondersteuning en plan contactmomenten
 2. Leid crisisteamvergaderingen (volgens BOB-methodiek)
 3. Informeer teamleden en wijs taken toe
 4. Regel aanvullende faciliteiten, mensen en middelen
 5. Zorg voor logboek/verslaglegging binnen het team
 6. Vertaal inzetplan in concrete acties en taken
 7. Geef opdracht tot uitvoering van processen (informatie, communicatie, enz)
 8. Bepaal overlegstructuur en -schema en houd team op de hoogte
 9. Stem crisiscommunicatie af met Veiligheidsregio
 10. Bewaak voortgang en stuur bij waar nodig
 11. Zorg dat procedures worden gevolgd door het team
 12. Maak schema's voor aflossing/vervanging/aanvulling
 13. Informeer en adviseer contactpersoon Veiligheidsregio
 14. Zorg dat team op de hoogte is van voortgang en prioriteiten
 15. Stem af met andere DHO's en dierenartsen als dit nodig is
 16. Bewaak veiligheid en welzijn van teamleden
-

Beëindiging Activiteiten

1. Schaal inzet af na overleg met CODA (en Ovd)
2. Informeer crisisteamleden en partners over afschaling
3. Overleg met opvang-DHO's over vervolgstappen voor dieren
4. Regel vervoer van dieren naar opvang of dierenarts, als dit nodig is
5. Organiseer debriefing voor teamleden
6. Schat behoefte aan nazorg in (na overleg met CODA) en organiseer dit
7. Draag inhoudelijk over aan de Veiligheidsregio
8. Organiseer interne evaluatie van de inzet
9. Draag bij aan externe evaluatie met Veiligheidsregio
10. Zorg voor verslaglegging en financiële afwikkeling

10.3 Taakkaart Taakverantwoordelijke Informatie

Doel van de taken

Ondersteunen van de Crisiscoördinator (CriCo) bij informatiemanagement: verzamelen, controleren, verwerken en delen van alle informatie die nodig is voor een goede inzet van de dierenhulpketen (dierenambulances, dierenopvangen, dierenartsen, enz)

Functienaam: Taakverantwoordelijke Informatie

Alarmering door

- Meldkamer Dierenambulance/ CriCo
- Of CODA (afhankelijk van interne afspraken)

Werkplek

- Kantoor van de CDHO
- Thuis (als dit is afgesproken)

Contact binnen Veiligheidsregio: -

Kerntaken (zie checklist voor uitwerking)

1. **Informatie verzamelen en controleren:** Gegevens over het incident en de hulp voor dieren verzamelen en nakijken
 2. **Informatie doorgeven aan CriCo:** Belangrijke gegevens doorsturen en aangeven wat er nog ontbreekt
 3. **Ontbrekende informatie zoeken:** Zelf actief op zoek gaan naar gegevens die nog niet bekend zijn
 4. **Informatie beoordelen:** Kijken welke informatie belangrijk is voor het inzetten van hulp.
 5. **Gegevens invoeren in systemen:** Alles netjes verwerken in de juiste computerprogramma's
 6. **Overzicht maken van de situatie:** Een duidelijk beeld geven van de plek, het aantal dieren, wie helpt, welke organisaties betrokken zijn, welke besluiten zijn genomen en waar het moeilijk gaat
 7. **Informatie delen met anderen:** Gegevens delen met het crisisteam of andere organisaties, als dat is afgesproken
-

Overleg & Samenwerking

- **Extern:** Dierenambulances, dierenopvanglocaties, dierenartsen, bedrijven (zoals leveranciers).
Eventueel: getroffen dierhouderijen (huis-en hobbydieren)
- **Intern:** CriCo, TV registratie, TV informatieverwerking, TV opvang, TV ondersteuning

Hulpmiddelen

- **Hardware:** Bureau, laptop/PC, mobiele telefoon, headset, opladers, (groot) scherm
- **Software:** Registratie- en verwerkingssoftware, ArcGIS database van SDIR
- **Papieren hulpmiddelen:** Geprinte lijsten (dierenhulporganisaties, dierenartsen, leveranciers), registratieformulieren, checklists, standaardformulieren bij offline werken

10.3.1 Checklists werkzaamheden TV Informatie

Voorbereiding & Alarmering

- Start het systeem op je computer op
- Overleg met de CriCo over:

Onderwerp overleg CriCo -TV

Vragen/ Acties

1. Informatie-inventarisatie	• Wat is al bekend? (bijvoorbeeld via het uitvraagprotocol) • Wat ontbreekt nog?
2. Taakverdeling verzamelen	• Wie haalt welke info op? • Zijn rollen duidelijk verdeeld?
3. Doelgerichte verspreiding	• Wie moet welke info ontvangen? • Welke kanalen worden gebruikt?
4. Communicatiemiddelen	• Wordt er gecommuniceerd via telefoon, portofoon of beide?
5. Informatie naar crisisteam	• Wie rapporteert aan het crisisteam? • Welke info is relevant voor hen?
6. Contact met organisaties	• Wie neemt contact op met welke (dieren)organisaties? • Zijn contactlijsten actueel?
7. Verwerking in systemen	• Wie voert info in? In welk systeem? • Zijn formats en protocollen gevolgd?
8. Volgend overleg	• Wanneer is het volgende overleg? • Wie moet erbij zijn?
9. Behoeftte aan ondersteuning	• Is extra ondersteuning nodig? • Wanneer wordt TV Informatie Verwerking ingeschakeld?

Uitvoering Activiteiten

Voer de volgende activiteiten uit:

1. Informatie verzamelen en controleren	• Verzamel gegevens over het incident en kijk of deze klopt.
2. Informatie doorgeven aan CriCo	• Inventariseer welke hulp voor dieren nodig is.
3. Ontbrekende informatie zoeken	• Geef de belangrijke informatie door aan de crisiscoördinator (CriCo).• Zeg ook welke informatie nog mist.
4. Informatie analyseren	• Zoek de informatie die nog niet bekend is, maar wel nodig is om te kunnen helpen.
5. Informatie invoeren in systemen	• Bekijk welke informatie belangrijk is voor de hulp aan dieren.• Zet alle belangrijke informatie in de juiste computersystemen.
6. Overzicht maken van de situatie	Maak een duidelijk overzicht van de situatie. Zet hierin: ✓ de precieze locatie✓ wat voor incident het is✓ hoeveel en welke soorten dieren zijn getroffen✓ hoeveel eigen dierenambulances helpen✓ wie van het crisisteam meewerkt en wat ze doen✓ welke andere dierenhulporganisaties helpen✓ welke besluiten zijn genomen✓ welke acties zijn gedaan✓ welke problemen er zijn✓ Welke hulp er nog (extra) nodig is
7. Informatie delen	• Als het is afgesproken met de CriCo, deel dan de informatie met andere leden van het crisisteam en/of met andere dierenhulporganisaties.

Beëindiging Activiteiten

- Verwerk afschaling op aangeven van CriCo
- Draag bij aan interne en regionale evaluaties als de CriCo dit vraagt

10.3.2 Taakkaart Dierenhulpverlener-Crisis (DHVers-C)

Doel

- Zorgen voor stabilisatie, transport en het ter plaatse opvangen van geredde dieren.

Functienaam

- Dierenhulpverleners Crisis (DHVers-C)

Alarmering

- Wordt gealarmeerd via de CODA of CriCo

Contact Veiligheidsregio

- Als TV Opvang bij een noodopvang: met de verantwoordelijke persoon van Bevolkingszorg

Werkplek

- Op plaats van het incident
- Indien nodig (ook) bij een noodopvang voor mensen en dieren

Kerntaken (zie checklist voor uitwerking)

1. Overnemen dieren van andere hulpdiensten (brandweer, politie)
2. Eerste hulp/ stabilisatie van dieren voor transport
3. Ter plaatse opvangen van dieren bij de rampplek
4. Opvangen van dieren bij een noodopvang voor mensen en huisdieren
5. Vervoeren van dieren naar dierenarts of dierenopvang

Overleg & Samenwerking

- **Veiligheidsregio:** contact loopt via CODA, uitzondering TV Opvang: met Bevolkingszorg bij opvanglocatie
- **Extern:** dierenarts, dierenopvangcentra, dierenambulance (van binnen/buiten de regio)
- **Intern:** CriCo, CODA en eventueel TV Transport, TV Registratie, TV Opvang

Hulpmiddelen

1. Volledig ingerichte dierenambulance. Denk daarbij aan:
 - EHBO-materialen voor verschillende soorten dieren
 - Theedoeken i.v.m. brandwonden
 - Waar mogelijk: zuurstof
 - Voldoende kooi- en vangmaterialen (riemen, netten, transportboxen, haken, enz)
 2. Taakkaarten van alle veldteam functies
 3. Registratieformulieren (papier en digitaal)
 4. Communicatiemiddelen (telefoon en/of portofoon)
 5. Beschermingsmiddelen (handschoenen, veiligheidskleding, enz.)
 6. (Kopieën van) kentekenbewijs en verzekeringspapieren van de dierenambulance
-

10.3.3 Checklists werkzaamheden DHVers-C

Voorbereiding & Alarmering

1. Ontvang melding via CODA of CriCo en bevestig je komst
 2. Ga naar de dierenambulance en ontvang verdere instructies en informatie over het incident (aantal dieren, soort, (opstel)locatie, veiligheidssituatie)
 3. Trek je werkkleding aan
 4. Controleer de ambulance, materialen en communicatiemiddelen
 5. Wacht op je mederijder(s)
 6. Meld vertrek en verwachte aankomsttijd aan CODA en CriCo
-

Uitvoering Activiteiten

1. Ga naar de aangegeven opstelplaats en wacht op instructies van de CODA
 2. Bespreek met de CODA wanneer, hoe en waar je met elkaar overlegt
 3. Voer de afgesproken taken uit. Mogelijke activiteiten zijn:
 - a. Overnemen dieren van andere hulpdiensten
 - b. Hulpdiensten ondersteunen bij weghalen achtergebleven dieren
 - c. Eerste hulp/ stabilisatie van dieren indien nodig
 - d. Dieren veilig overbrengen naar Dierenambulance/ transportmiddel
 - e. Registreren van dieren die zijn geholpen en waar nodig: vermist of achtergebleven
 - f. Vervoeren van dieren naar een opvang of dierenarts
 4. Overleg regelmatig met de CODA, zoals afgesproken
 5. Meld bijzonderheden of incidenten direct bij de CODA
-

Beëindiging Activiteiten

1. Opdracht wordt beëindigd door de CODA
1. Rijd de dierenambulance terug
2. Kleet je om en was minimaal je handen. Werkkleding kan giftige of besmettelijke stoffen bevatten en mag niet mee het kantoor in. (Zorg dat je werkkleding goed wordt gewassen)
3. Meld welke spullen zijn verbruikt in de ambulance en moeten worden schoongemaakt, aangevuld en vervangen
4. Doe verslag van je werkzaamheden/bijzonderheden aan de CriCo of een ander daarvoor aangewezen persoon
5. Zorg voor jezelf: eten, drinken, rusten, verhaal vertellen
6. Neem deel aan een debriefing
7. Neem deel aan een (latere) evaluatie

10.3.4 Taakkaart Taakverantwoordelijke Transport

Doel

- Coördineert de inzet van dierenambulances (bij de opstelplaats) en bepaalt waar dieren naar toe worden gebracht.
-

Functienaam

- Taakverantwoordelijke Transport
-

Alarmering

- Wordt gealarmeerd via de CODA of CriCo
-

Contact Veiligheidsregio -

Werkplek

- Opstelplek van dierenambulances of nabij de rampplek
-

Kerntaken (zie checklist voor uitwerking)

1. Coördineren transport door dierenambulances
 2. Bepalen welke dieren waarheen gaan
 3. Registreren welke dierenambulance welke dieren waarheen vervoert
-

Overleg & Samenwerking

- **Extern:** dierenambulances (van binnen/buiten de regio)
 - **Intern:**, CODA en andere DHVers-C ter plaatse, CriCo of TV Informatie voor afstemming over dierenartsen en dierenopvangen
-

Hulpmiddelen

1. Taakkaart
 2. Communicatiemiddelen (telefoon en/of portofoon)
 3. Registratielijst voor transport (papier en digitaal)
 4. Persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM)
 5. digitaal overzicht van opvanglocaties
-

10.3.5 Checklists werkzaamheden TV Transport

Voorbereiding & Alarmering

1. Ontvangt opdracht via CODA
 2. Zorg voor een goede opstelplek voor de ambulances
 3. Overleg met de CriCo/ TV Informatie over waar dieren heen kunnen
 4. Bespreek met de CODA wanneer en hoe je met elkaar overlegt
-

Uitvoering Activiteiten

1. Zorg voor een goed verloop van het parkeren, aanrijden en vertrekken van dierenambulances
 2. Bepaal voor elk transport de juiste bestemming (dierenarts, opvanglocatie of noodopvang)
 3. Geef opdracht aan dierenambulances voor transport
 4. Houd informatie bij over:
 - ✓ Ingezette dierenambulances (organisatie, aankomsttijd en vertrek)
 - ✓ Vervoerde dieren per dierenambulance (aantal, soort en bestemming). Eventueel met ondersteuning van een TV Registratie.
 5. Meld eventuele problemen of tekorten direct aan CODA en CriCo
-

Beëindiging Activiteiten

1. Opdracht wordt beëindigd door de CODA
2. Ga terug naar de dierenambulance
3. Kleed je om en was minimaal je handen. Werkkleding kan giftige stoffen bevatten en mag niet mee het kantoor in. (Zorg dat je werkkleding goed wordt gewassen)
4. Werk registratielijsten nog bij (als dit nodig is) en lever ze in bij de CriCo of een ander daarvoor aangewezen persoon
5. Doe verslag van je werkzaamheden/bijzonderheden
6. Zorg voor jezelf: eten, drinken, rusten, verhaal vertellen
7. Neem deel aan een debriefing
8. Neem deel aan een (latere) evaluatie

10.3.6 Taakkaart Taakverantwoordelijke Registratie

Doel

Ondersteunen van de coördinatie door betrouwbare informatie te leveren over aantallen, locaties en status van dieren die:

- Zijn geholpen door de dierenambulance
- Zijn geholpen in een noodopvang
- Worden vermist
- Zijn achtergebleven en nog hulp nodig hebben

Functienaam

- Taakverantwoordelijke Registratie

Alarmering

- Wordt gealarmeerd via de CODA of CriCo

Contact Veiligheidsregio -

Werkplek

- Op of nabij plaats van rampplek
- Eventueel op een noodopvanglocatie ter ondersteuning van de TV Opvang

Kerntaken (zie checklist voor uitwerking)

1. Registreren van aantal en soorten dieren die zijn geholpen, die:
 - ✓ door de dierenambulance zijn meegenomen. Waar bekend met gegevens van de eigenaar
 - ✓ Zijn achtergebleven bij de plaats incident
 - ✓ Zijn vermist
 - ✓ Worden geholpen in een noodopvang
 - ✓ Waar mogelijk: welke dieren waren getroffen en door een eigenaar zijn meegenomen
 2. Registreren op welke manier er is geholpen (eerste hulp, vervoer, helpen vangen van dieren, helpen opvangen bij een noodopvang, ondersteunen met middelen zoals kooien, riemen, enz)
 3. Registreren welke materialen zijn gebruikt (kooien, riemen, enz.)
 4. Waar nodig ondersteunen van TV Opvang en TV Transport met registratie
-

Overleg & Samenwerking

- **Intern:** CODA, DHVers-C, TV Opvang, TV Transport

Hulpmiddelen

1. Taakkaart
2. Registratieformulieren (papier en digitaal)
3. Communicatiemiddelen (telefoon en/of portofoon)
4. Persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM)

10.3.7 Checklists werkzaamheden TV Registratie

Voorbereiding & Alarmering

1. Ontvang opdracht via CODA
2. Stem af waar registratie nodig is (rampplek, noodopvang of beide)
3. Controleer beschikbaarheid van registratieformulieren of digitale middelen
4. Stem af hoe de communicatie verloopt met de CODA, TV transport en TV opvang

Uitvoering Activiteiten

1. Noteer gegevens van elk dier dat wordt geholpen, vervoerd of opgevangen
2. Registreer eigenaar of herkomst van het dier, als dit mogelijk is
3. Houd bij welke ambulance welk dier vervoert en naar welke bestemming
4. Registreer gebruikte materialen (kooien, riemen, transportmiddelen)
5. Geef wijzigingen of bijzonderheden direct door aan de CODA
6. Werk samen met TV Opvang en TV Transport voor een goede registratie

Beëindiging Activiteiten

1. Opdracht wordt beëindigd door de CODA
2. Ga terug naar de dierenambulance
3. Kleed je om en was minimaal je handen. Werkkleding kan giftige stoffen bevatten en mag niet mee het kantoor in. (Zorg dat je werkkleding goed wordt gewassen)
4. Werk registratielijsten nog bij (als dit nodig is) en lever ze in bij de CriCo of een ander daarvoor aangewezen persoon
5. Doe verslag van je werkzaamheden/bijzonderheden
6. Zorg voor jezelf: eten, drinken, rusten, verhaal vertellen
7. Neem deel aan een debriefing
8. Neem deel aan een (latere) evaluatie

10.3.8 Taakkaart Taakverantwoordelijke Opvang

Doel

- Zorgt dat dieren veilig en verantwoord tijdelijke worden opgevangen bij de plaats van het incident of bij een gemeentelijke opvanglocatie
Voor elke plek waar opvang nodig is, wordt een TV Opvang aangewezen

Functienaam

- Taakverantwoordelijke Opvang

Alarmering

- Wordt gealarmeerd door de CODA of CriCo

Contact Veiligheidsregio

- Bij een gemeentelijke opvanglocatie: met de verantwoordelijke persoon van Bevolkingszorg

Werkplek

- Op of nabij de rampplek (voor eerste opvang)
- Op een gemeentelijke noodopvanglocatie voor mensen en dieren

Kerntaken (zie checklist voor uitwerking)

1. Zorgen dat dieren zo goed mogelijk tijdelijk worden opgevangen bij de rampplek
2. Zorgen dat dieren zo goed mogelijk worden opgevangen in een tijdelijke noodopvang voor mensen en huisdieren
3. Plaatselijk (operationeel) afstemmen met Bevolkingszorg wat er nodig is voor dieren
4. Zorgen (via CODA) voor alle middelen die nodig zijn voor een goede opvang

Overleg & Samenwerking

- **Veiligheidsregio:** contact loopt via CODA, uitzondering Bevolkingszorg bij gemeentelijke opvanglocaties
- **Extern:** Rode Kruis en andere hulporganisaties bij een gemeentelijke opvanglocatie
- **Intern:** CriCo, CODA, DHVers-C en wanneer afgesproken TV Transport, TV Registratie

Hulpmiddelen

1. Taakkaart
 2. Benodigdheden voor tijdelijke opvang. Denk aan:
 - ✓ Kooien, benches, handdoeken, enz
 - ✓ Voer, water, verzorgingsmateriaal
 - ✓ EHBO-materiaal voor dieren
 3. Communicatiemiddelen (portofoon en/of telefoon)
 4. Registratiesysteem (papier en digitaal)
 5. Persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM)
-

10.3.9 Checklists werkzaamheden TV Opvang

Voorbereiding & Alarmering

1. Ontvang opdracht via CODA
 2. Inventariseer opvangcapaciteit en beschikbare middelen
 3. Bereid opvanglocatie voor (hygiëne, veiligheid, afzetting, voorzieningen)
 4. Stem plaatselijk met Bevolkingszorg af over inrichting en gebruik van de opvanglocatie
 5. Registreer de opgevangen dieren (waar nodig ondersteund door een TV Registratie)
 6. Stem af hoe de communicatie verloopt met de CODA
-

Uitvoering Activiteiten

1. Richt een veilige opvangplek in bij de rampplek of een gemeente opvanglocatie (denk aan: afzetting, schaduw, rust, veiligheid, voldoende kooien, aparte ruimtes). Gebruik zonodig een dierenambulance als tijdelijke opvangplek.
 2. Neem dieren over van hulpdiensten (brandweer, politie)
 3. Controleer dieren op verwondingen, stress
 4. Meld meteen bij de CODA:
 - ✓ Medische gevallen- voor transport naar dierenarts
 - ✓ Dieren die niet ter plaatse kunnen worden opgevangen- voor transport naar een opvang
 - ✓ Tekort aan middelen
 5. Plaats alle dieren in een geschikte kooi met de benodigde middelen
 6. Zorg voor scheiding tussen diersoorten
 7. Zet dieren waar nodig apart (gestrest, agressief, angstig). Waar mogelijk met hun eigenaar.
 8. Registreer de dieren (eventueel ondersteund door een TV Registratie) en waar ze heen gaan
 9. Zorg voor communicatie met eigenaren
 10. Overleg met Bevolkingszorg, zoals afgesproken
-

Beëindiging Activiteiten

1. Opdracht wordt beëindigd door Bevolkingszorg bij een gemeentelijke opvanglocatie of de CODA
2. Ga terug naar de dierenambulance
3. Kleet je om en was minimaal je handen. Werkkleding kan giftige of besmettelijke stoffen bevatten en mag niet mee het kantoor in. (Zorg dat je werkkleding goed wordt gewassen)
4. Werk registratielijsten nog bij (als dit nodig is) en lever ze in bij de CriCo of een ander daarvoor aangewezen persoon
5. Doe verslag van je werkzaamheden/bijzonderheden
6. Zorg voor jezelf: eten, drinken, rusten, verhaal vertellen
7. Neem deel aan een debriefing
8. Neem deel aan een (latere) evaluatie: intern en eventueel met de Veiligheidsregio over de opvang.

10.4 Wat doet stress met je communicatie?

Stress verandert je brein

- Minder logisch denken
- Snelle, emotionele reacties
- Je voelt je sneller aangevallen

Stress maakt praten moeilijker

- Je praat sneller en minder duidelijk
- Je zegt niet wat je écht bedoelt
- Je sluit je soms helemaal af

Herkenbare stressreacties

Reactie	Wat gebeurt er?
 Boosheid	Je sluit je af voor de ander
 Vermijden	Je vermijdt echte gesprekken
 Direct reageren	Je denkt niet na voor je iets zegt
 Niet eerlijk zijn	Je zegt ja terwijl je eigenlijk nee voelt
 Afsluiten	Je stopt het gesprek helemaal

Je lichaam laat stress zien

- Gespannen houding
- Strakke blik
- Harde of vlakke stem

Luisteren gaat anders

- Je hoort wat je dént dat gezegd wordt
- Je mist de echte boodschap
- Je voelt afstand, zelfs als iemand je wil helpen

Wat helpt?

- Neem een diepe ademhaling
- Zeg het als je overprikkeld bent
- Reageer niet meteen
- Vraag hulp
- Herformuleer als iets verkeerd overkomt
- **Tip:** Je hoeft niet perfect te communiceren. Bewust zijn van je stress is al een grote stap.

10.5 Uitleg gebruikte termen uit de crisisbeheersing

Term	Uitleg
Bz Bevolkingszorg	Gemeenten hebben een algemene zorgplicht voor hun inwoners, ook tijdens een ramp of crisis. Dit heet Bevolkingszorg. Gemeenten voeren de taken van Bevolkingszorg uit. Veiligheidsregio's zorgen voor regionale coördinatie en ondersteuning van gemeenten met expertise en training. Belangrijke taken van Bevolkingszorg zijn: • Publieke zorg (evacuatie, tijdelijke opvang en verzorging) • Omgevingszorg (bouwbeheer, milieubeheer en ruimtebeheer); denk bijvoorbeeld aan toezicht op instortende gebouwen, beperken gevaar van vrijgekomen gevaarlijke stoffen of alles rond de riolering en straatverlichting • Herstelzorg of nafase; denk aan alles wat moet gebeuren na de ramp. Bijvoorbeeld herstelwerkzaamheden, schoonmaak van de openbare ruimte, collectieve rouwverwerking, nazorg personen, of verslaglegging en onderzoek • Crisiscommunicatie (communicatie met de inwoners)
BOB Beeldvorming Oordeelsvorming Besluitvorming	BOB is een manier van werken in crisisteam, bijvoorbeeld in het CoPI. Eerst worden feiten verzameld (Beeldvorming), dan wordt besproken wat dit betekent (Oordeelsvorming), en daarna wordt besloten (Besluitvorming) welke acties worden uitgevoerd.
Brongebied	Bij een crisis wordt onderscheid gemaakt tussen twee gebieden: • Brongebied: Dit is de plek waar de crisis ontstaat en wordt bestreden. Denk aan het blussen van een brand of het stoppen van een lekkage. Hier vinden de directe, operationele acties plaats. • Effectgebied: Dit is het gebied waar de gevolgen van de crisis ook merkbaar zijn. Bijvoorbeeld een woonwijk naast een grote brand, waar mensen geëvacueerd moeten worden en roetneerslag neerdwarrelt.
CaCo Calamiteiten- coördinator	Bij grote incidenten (vanaf GRIP 1) heeft de CaCo de leiding op de gemeenschappelijke (112) meldkamer over de coördinatie, informatiestroom en samenwerking tussen hulpdiensten. De functie van calamiteitencoördinator is onderdeel van het proces 'Leiding en coördinatie'. Het is een verplichte functie binnen de crisisbeheersing waarvoor de taken wettelijk zijn uitgewerkt.
CoPI Commando Plaats Incident	Bij GRIP 1 is gecoördineerde samenwerking nodig tussen de hulpdiensten op de plek van de gebeurtenis. Om dit goed te organiseren wordt een zogenaamd 'Commando Plaats Incident' (CoPI) opgezet vlak bij de plek van het incident, ook wel brongebied genoemd. Hiervoor wordt een mobiele vergaderruimte met allerlei faciliteiten gebruikt: de Mobiele Commando Unit (MCU). De OvD's van de verschillende hulpdiensten houden hier korte overleggen onder leiding van de leider CoPI.
Crisis	Een crisis is een situatie waarin iets heel belangrijks voor de samenleving (vitale belangen) - zoals energievoorziening, veiligheid, gezondheid - in gevaar komt of schade oploopt. De situatie vraagt om een gecoördineerde inzet van de hulpdiensten. Een crisis is niet één gebeurtenis zoals bij een ramp, maar is complexer en/ of kan langer duren.

Term	Uitleg
Crisisbeheersing	Crisisbeheersing is het systeem van de overheid om rampen en crises aan te pakken. Het omvat alle maatregelen die nodig zijn vóór, tijdens en na een ramp om goed voorbereid te zijn, de schade te beperken en zo snel mogelijk terug te keren naar een normale situatie.
Effectgebied	Zie bij brongebied.
GBT Gemeentelijk BeleidsTeam	Bij GRIP 3 komt het GBT samen. De burgemeester kan opschalen naar GRIP 3 en leidt dit team. Het GBT geeft advies over bestuurlijke besluiten tijdens een ramp. In het team zitten leidinggevers van brandweer, GHOR, politie en Bevolkingszorg.
GRIP Gecoördineerde Regionale Incidenten- bestrijdings- Procedure	GRIP is een systeem om hulpdiensten goed samen te laten werken bij grote incidenten. Er zijn verschillende GRIP-niveaus (zie voor uitleg bijvoorbeeld: https://www.brandweer.nl/onderwerpen/grip/). Bij een complex incident moeten hulpverleners van de (monodisciplinaire) hulpverleningsdiensten (brandweer, politie, geneeskundige zorg en Bevolkingszorg) vanuit hun dagelijks werk snel kunnen omschakelen naar één goed samenwerkende (multidisciplinaire) organisatie. Hiervoor is de GRIP structuur ontwikkeld. De GRIP-structuur is geen wettelijke regeling maar is opgenomen in de regionale crisisplannen van alle 25 veiligheidsregio's. De uitwerking kan daarom per veiligheidsregio verschillen.
Grootschalig incident	Een incident wordt grootschalig genoemd als het veel inzet en coördinatie vraagt en er veel schade en/ of slachtoffers zijn. De omvang is beperkter dan bij een ramp. De termen worden ook door elkaar gebruikt.
KCR2 Knooppunt Coördinatie Regio's-Rijk	KCR2 is vanaf 2026 de opvolger van het LOCC en is het informatie-, actie- en coördinatiepunt voor Rijk, Regio's en partners. KCR2 is het centrale, 24/7 beschikbare platform voor bovenregionale en landelijke informatie-uitwisseling en crisiscoördinatie. Het verbindt het Rijk, veiligheidsregio's en andere crisispartners – zoals aanbieders van vitale processen – met elkaar. KCR2 zorgt voor een soepele operationele samenwerking tussen alle betrokken partijen.
LOCC Landelijk Operationeel Coördinatie Centrum	Het LOCC is een landelijk centrum dat hulpdiensten en crisisorganisaties ondersteunt bij (dreigende) bovenregionale incidenten, crises of rampen. Het zorgt er bijvoorbeeld voor dat iedereen de juiste informatie heeft. Veiligheidsregio's kunnen bij het LOCC om extra bijstand vragen wanneer ze meer mensen en middelen nodig hebben.
Motorkapoverleg	Bij kleine incidenten overleggen de leidinggevers van hulpdiensten (Officieren van Dienst) snel ter plaatse. Soms letterlijk op een motorkap. Ze bespreken de aanpak en of opschaling nodig is.
OTO Opleiden Trainen Oefenen	Crisismedewerkers worden opgeleid en getraind. Elke veiligheidsregio en organisaties betrokken bij de crisisbeheersing organiseren daarnaast oefeningen. OTO is een belangrijk onderdeel van de crisisbeheersing. Het zorgt ervoor dat mensen de nodige kennis, vaardigheden en ervaring hebben om hun taken te kunnen uitvoeren bij een ramp of crisis.
OvD Officier van Dienst	De OvD is de leidinggevende van een hulpdienst (brandweer, politie, ambulance) bij de plaats incident. Hij of zij: • Gaat naar de plek van het incident

Term	Uitleg
	• Coördineert de hulp van de eigen hulpdienst • Is aanspreekpunt voor andere diensten Voor dierenhulp zijn vooral de OvD-B (brandweer) en OvD-Bz (Bevolkingszorg) belangrijk.
Plaats Incident	De plaats incident is de plek waar in Nederland een ernstig ongeluk of ramp gebeurt. Het is de fysieke locatie waar hulpdiensten naartoe gaan om te helpen.
Ramp	Een ramp is een ernstig ongeluk of gebeurtenis waarbij veel mensen, gebouwen, het milieu of belangrijke bezittingen in gevaar komen of schade oplopen. Hierbij is een gecoördineerde inzet van de hulpdiensten nodig.
RBT Regionaal BeleidsTeam	Bij GRIP 4 komt het RBT samen. Dit gebeurt als een ramp meerdere gemeenten raakt. In het RBT zitten burgemeesters, justitie, waterschappen en de regionaal operationeel leider. De voorzitter van de veiligheidsregio (de burgemeester van de grootste gemeente in de regio) leidt het team en mag noodmaatregelen nemen.
ROT Regionaal Operationeel Team	Wanneer een incident ook effect heeft buiten de plaats van het incident (brongebied) en hulpverlening daarbuiten nodig is, wordt opgeschaald naar GRIP 2. Bij GRIP 2 wordt - naast het CoPI - een ROT opgezet. Dit team: • Coördineert hulp in de hele regio • Bestaat uit commandanten van hulpdiensten, gemeente, communicatieadviseur, informatiemanager en andere organisaties, zoals het waterschap en Rijkswaterstaat. • Wordt geleid door een Regionaal Operationeel Leider (ROL) • Komt samen op een vaste plek in de regio (vaak het kantoor van de veiligheidsregio) Het ROT werkt ook bij rampen zonder één duidelijke plaats incident, zoals een grote stroomstoring.
Veiligheidsregio VR	Een veiligheidsregio is een door gemeenten gevormd samenwerkingsverband, waarin zij gezamenlijk verantwoordelijk zijn voor de brandweerzorg, rampenbestrijding, crisisbeheersing, en geneeskundige hulpverlening voor de burgers in hun gebied. Nederland telt 25 veiligheidsregio's. Een veiligheidsregio heeft een aantal belangrijke taken bij het voorkomen en bestrijden van rampen en crises. Deze taken zijn vastgelegd in de wet (Wvr, artikel 10): 1. Risico's in kaart brengen: De VR onderzoekt welke risico's er zijn voor branden, rampen en andere crisissituaties in de eigen regio. 2. Vorbereiding op rampen en crises: De VR maakt plannen en organiseert hoe branden bestreden worden en hoe hulp wordt geboden bij rampen en crises. 3. Brandweer in stand houden: De VR zorgt voor een goed functionerende brandweer. 4. Geneeskundige hulp organiseren (GHOR): De VR zorgt voor een organisatie die medische hulp coördineert tijdens rampen. Deze organisatie adviseert ook andere overheden en instellingen over medische hulpverlening.

Term	Uitleg
	5. Meldkamer regelen: De VR zorgt voor een meldkamer waar meldingen binnenkomen en hulpdiensten worden aangestuurd.
Vitale voorzieningen	Vitale voorzieningen zijn belangrijke processen, producten en diensten voor de Nederlandse samenleving. Denk aan energie, drinkwater, internet, of betaalsystemen.

10.6 Afkortingen dierenhulp

Afkorting	Uitleg
CDHO	Coördinerende dierenhulporganisatie
CMT	Crisismanagementteam
CODA	Coördinator veldteam dierenambulance
CriCo-DA	Crisiscoördinator dierenambulance
DA	Dierenambulance
DHO	Dierenhulporganisatie
DHVer	Dierenhulpverlener
DHVer-C	Dierenhulpverlener-Crisis
DO	Dierenopvang/ dierenopvangorganisatie
SDIR	Stichting Dieren in Rampen
TV	Taakverantwoordelijke